

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Pojistná ochrana zemědělských společností
a kaprovitých ryb v rybochovných zařízeních v ČR**

Hana Pomyjová

© 2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Hana Pomyjová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Pojistná ochrana zemědělských společností a kaprovitých ryb v rybochovných zařízeních v ČR

Název anglicky

Insurance Protection the Agricultural Companies and the Carp Fish in Fish Farming Facilities in the Czech Republic

Cíle práce

Cílem práce diplomové práce je zpracování komplexní právní úpravy problematiky pojistné ochrany plodin a zvířat a definování zemědělských rizik, jejich základních pojmů včetně charakteristiky, se zaměřením na využití možností hospodaření na vodohospodářských dílech. V praktické části práce budou aplikovány teoretické poznatky v praxi se zaměřením zejména na nedostatky v legislativě.

Metodika

- shromáždění podkladů
- roztřídění dle klíčových znaků
- vyhodnocení teoretických poznatků
- vyhodnocení a komparace praktické části práce

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Rozsah pojistných rizik; specifika rizik; nemoci kaprovitých ryb; výluky pojištění kaprovitých ryb; uplatnění nároku na škody; škodní událost – vznik – průběh – vyřízení likvidace;

Doporučené zdroje informací

ADÁMEK, Z. a kolektiv. Rybářství ve volných vodách, 1995, 1. vyd., Praha: Vydavatelství Informatorium spol. s. r. o., 205 s., ISBN 80-7187-008-0

Další literatura po dohodě s vedoucí diplomové práce

DUBSKÝ, K. a kolektiv. Obecné rybářství, 2003, 1. vyd., Praha: Vydavatelství Informatorium spol. s. r. o., 308 s., ISBN 80-7333-019-9

HARTMAN, P. a kolektiv. Hydrobiologie, 1988, 2. vyd., Praha: Vydavatelství Informatorium spol. s. r. o., 336 s., ISBN 80-86073-27-0

POKORNÝ, Josef a kolektiv. Pstruhařství, 1998, 2. vyd., Praha: Vydavatelství Informatorium spol. s. r. o., 243 s., ISBN 80-86073-24-6

SVOBODOVÁ, Z. a kolektiv. Toxikologie vodních živočichů, 1987, 1. vyd., Praha: Vydavatelství Ministerstvo zemědělství a výživy ČR, 232 s., ISBN 07-084-87-04

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Jana Borská

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 26. 10. 2015

JUDr. Jana Borská

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 29. 03. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci " Pojistná ochrana zemědělských společností a kaprovitých ryb v rybochovných zařízeních v ČR " jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucí diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala paní JUDr. Janě Borské, vedoucí katedry práva, za pomoc, cenné rady, připomínky a znalosti, které byly pro mne a moji práci velkým přínosem.

Rovněž bych ráda poděkovala zástupcům společnosti Rybářství Třeboň a. s., rybářských svazů, kteří mi poskytli v rámci vykonané praxe odborné rady, cenné zkušenosti a umožnili mi seznámit se s rybářskou problematikou.

Dále bych ráda poděkovala zástupcům společnosti Česká pojišťovna a. s., kteří mi poskytli v rámci vykonané praxe odborné rady a podklady v oblasti pojištění zemědělských rizik, zejména pak ve specifické oblasti pojištění kaprovitých ryb.

Pojistná ochrana zemědělských společností a kaprovitých ryb v rybochovných zařízeních v ČR

Insurance coverage of the agricultural companies and the carp fish in fish farming facilities in the Czech Republic

Souhrn

V diplomové práci se zaměřuji na problematiku pojištění zemědělských společností a převážně pak společností zabývajících se produkcí kaprovitých ryb v rybochovných zařízeních v České republice. Podstatou práce bude zjistit, jak se české zemědělské společnosti a zejména rybářské společnosti potýkají a vyrovnávají s problémy a komplikacemi u svých výrobních programů, které jim způsobují výkyvy počasí. Chtěla bych zejména zjistit a poukázat na existenci řešení, jak kompenzovat škody a ztráty, které jsou každoročně zaznamenány. Toto řešení lze nalézt v podobě cílených programů pojištění zemědělských rizik. Vzhledem k možnosti rozsáhlých následků škod způsobených výkyvy počasí chci docílit toho, aby pojištění těchto rizik zaujímalo jedno z předních míst zájmu podnikatelů a stálo na prvním místě žebříčku priorit v ochraně jejich výrobních programů. Cílené pojistné programy by měly plnit svoji funkci v nahodilém okamžiku a kompenzovat finanční ztráty, kdy to bude potřeba, což je zejména v případě vzniku škodní události, a staly se tak nezbytnou součástí ochrany podnikatelů.

Klíčová slova:

Rozsah pojistných rizik; specifikace pojistných rizik; nemoci kaprovitých ryb; výluky z pojištění kaprovitých ryb; uplatnění nároku na škody; škodní událost – vznik – průběh – vyřízení likvidace

Summary

In the thesis I concentrate on the issue of liability insurance in the agricultural insurance company and in the company mainly engaged in the production of carp fish in fish farming facilities in the Czech Republic. The gist of the work will determine how the Czech agricultural companies, and especially fish culture facility and struggling to cope with problems and complications in their production programs which cause them extreme weather. I want to especially to identify and to point out the existence of a solution to compensate for damages and losses which are recorded annually. This solution can be found in the form of targeted programs of insurance of agricultural risks. Given of the possibility of extensive damage caused by the effects of the deflections in the weather I want to achieve, that insurance such risks occupy one of the leading businessmen and their interest had been in the first place ranking priorities in the protection of their production programs. Targeted insurance programs should fulfill its function in a random moment and compensate for financial losses, when it will be needed, in the event of an insured event, and became an essential part of protecting businessmen.

Keywords:

The extent of insurance risks; specification of insurance risks; carp fish diseases; exclusions from insurance carp fish; claim for damages; damaging event - creation - course - execution of liquidation

OBSAH

1.	Úvod.....	10
2.	Cíl práce a metodika.....	11
2.1	Cíl.....	11
2.2	Metodika	12
2.2.1	Teoretická část	12
2.2.2	Praktická část	12
2.2.2.1	Dotazníkové šetření.....	13
3.	Teoretická část	14
3.1	Obecné vymezení	14
3.1.1	Výklad názvosloví.....	14
3.1.1.1	Pojistná smlouva	14
3.1.1.2	Pojistitel	15
3.1.1.3	Pojištěný.....	15
3.1.1.4	Pojištěný.....	16
3.1.1.5	Závazek z pojistné smlouvy	16
3.1.1.6	Pojistná událost a její šetření.....	16
3.1.1.7	Škoda z pohledu pojištění	17
3.1.1.8	Pojem riziko	17
3.1.1.9	Pojistné podmínky.....	17
3.1.1.10	Podnikatel.....	18
3.2	Problematika rybníkářství – chov ryb	19
3.2.1	Historický vývoj rybníkářství.....	19
3.2.2	Vliv kvality a teploty vody na vývoj ryb	21
3.2.3	Vliv přítomnosti plynů ve vodě na vývoj ryb	22
3.2.4	Vliv vodních rostlin na vývoj ryb	23
3.2.5	Právní ochrana vod.....	23
3.2.6	Bezpečnostní dohled – vodní díla	24
3.2.7	Nemoci kaprovitých ryb.....	25
4.	Vlastní zpracování.....	26
4.1	Průzkum pojistné ochrany zemědělského trhu.....	26
4.2	Srovnání pojišťoven nabízejících zemědělské pojištění	28
4.3	Pojištění kaprovitých ryb	31
4.4	Detailní specifikace kaprů.....	33
4.5	Chov v rybníkových zařízeních.....	34
4.6	Rozsah pojistné ochrany a specifikace pojistného krytí kaprovitých ryb	35
4.7	Pojištění nákazy ryb	35
4.8	Pojištění živelních rizik.....	36
4.9	Pojištění akutní otravy	37
4.10	Pojištění neohlášeného přerušení dodávky elektrického proudu	37
4.11	Speciální výluky z pojištění	37
4.12	Pojistná hodnota – pojistná částka pro ryby.....	38
4.13	Spoluúčast	38
4.14	Pojistné.....	38
4.15	Zachraňovací náklady	39

4.16 Plnění pojišťovny v případě pojistné události z pojištění ryb.....	39
4.17 Povinnosti pojistníka - pojištěného – pouze pro pojištění ryb	40
4.18 Výkladová ustanovení v pojistné smlouvě pro ryby	41
4.19 Předpoklady vzniku škody	43
4.21 Další možná připojištění zemědělských rizik	43
4.22 Dotazníková metoda a její vyhodnocení	44
4.23 Zkvalitnění prostředí pro výrobu kapra, ochrana ŽP, dotační fondy	59
4.24 Příklady pojistných událostí	61
4.24.1 Podmínky pro vznik pojistné události.....	61
4.24.2 Příklad č. 1 – pojistná událost – zjištěná nákaza.....	63
4.24.3 Příklad č. 2 – pojistná událost - povodeň	64
4.24.4 Příklad č. 3 – pojistná událost – povodeň – přebytek	65
5. Zhodnocení výsledků a poznatky z praxe	67
6. Návrhy řešení pojistné ochrany a doporučení	68
6.1 Doporučení.....	69
7. Závěr	69
8. Seznam použitých zdrojů	71
9. Seznam obrázků a grafů	75
10. Seznam zkratek	75
11. Přílohy	75

1. Úvod

V úvodu práce je zapotřebí vysvětlit pojistnou problematiku a její názvosloví, specifikaci rizik a specifčnosti rybářského pojištění. Objasnit rozdělení zemědělských pojistných rizik, a to na jedné straně na rizika týkající se pojištění plodin a na straně druhé, rizika týkající se pojištění hospodářských zvířat a konkrétně se zaměřit na specifickou kategorii pojištění kaprovitých ryb.

Rovněž tak, jako v běžném občanském životě, jsou podnikatelé povinni si počínat tak, aby nedocházelo zbytečně jejich provozní činností a případnou jejich nezodpovědností ke škodám na zdraví osob nebo zvířat, majetku, přírodě nebo na životním prostředí. Zvláště rybařina je specifický druh podnikání, kdy lidé oddaní této práci, přicházejí každodenně do styku s přírodními vodními toky a živočichy v nich žijících. Vzhledem k práci s vodními živočichy a ve smyslu řádného hospodáře se musí pečlivě o ryby starat, chovat se šetrně zejména k vodním plochám, k přírodě, jako takové, aby byla zachována pro budoucí generace. Musejí dodržovat přísná ochranná a legislativní opatření.

Detailním prostudováním odborné literatury a praktickým proniknutím do oblasti pojištění tohoto specifického rizika by měla být zpřehledněna veškerá pojistitelná nebezpečí a možnosti ochrany, které jsou dostupné na českém i zahraničním trhu. Průzkumem trhu, ke kterému bude sloužit dotazníková metoda, která bude dále vyhodnocena do tabulky a grafů, bude zjištěn stav propojištěnosti vybraných rybářských subjektů. Cílené zaměření a postupy budou uvedeny v kapitolách cíl a metodika. Celkové poznatky z předmětné problematiky budou uceleně zpřehledněny a v návaznosti na zjištěný stav skutečnosti, budou navrženy konkrétní možnosti řešení a příslušná doporučení.

2. Cíl práce a metodika

2.1 Cíl

Cílem práce je v teoretické části zpracování komplexní právní úpravy problematiky pojistné ochrany plodin a hospodářských zvířat, zejména kaprovitých ryb, s definicí základních pojmů pro zemědělská rizika, pojistných názvosloví, týkající se této oblasti. Dílčím cílem práce je zmapování chovu ryb a možností hospodaření na vodohospodářských dílech. Dalším dílčím cílem práce je vyhodnocení pojistných produktů a souvisejících rizik, případně vyloučená rizika z pojištění v teoretické rovině.

Cílem praktické části je ověření teoretických poznatků v praxi ve vybraném subjektu, konkrétně ve společnosti Rybářství Třeboň a.s., zejména s ohledem na nutnost doložení správného hospodaření v souvislosti s uplatněním nároku pojistné události, včetně postupu kontrolních orgánů při vyhodnocení splnění podmínek úspěšného dořešení pojistné události.

Dílčím cílem praktické části je vyhodnocení pojistných produktů a vyloučených rizik ve vybraných subjektech, které nabízejí pojistnou ochranu pro zemědělské společnosti, jmenovitě pojišťovna AGRA, ALLIANZ, Česká pojišťovna, ČSOB pojišťovna, GENERALI a Hasičská vzájemná pojišťovna.

Dalším dílčím cílem je promítnutí teoretických poznatků do praxe s návrhy na optimální realizaci řešení ochrany podnikatelských subjektů, v bezprostřední souvislosti s pojistnými riziky zemědělského pojištění na kaprovitých rybách. Doporučení a jednotlivé reálné kroky pro společnosti, které dosud váhají nad tím, zda se nechat pojistit či nikoliv.

2.2 Metodika

2.2.1 Teoretická část

Důležitými a hlavními zdroji, ze kterých bude v teoretické části diplomové práce čerpáno, budou tištěné a elektronické podklady, internetové stránky a současná právní úprava, vztahující se k danému tématu. Teoretická část bude provedena formou literárních rešerší a zaměřena na výklad pojmů týkajících se problematiky zemědělského pojištění. Konkrétní zaměření bude cíleno na pojištění plodin, na pojištění hospodářských zvířat a zejména pak, na pojištění kaprovitých ryb. Budou získány podklady pro praktickou část práce. Na základě prostudování příslušných podkladů pro teoretickou část bude provedeno roztřídění, dle předem stanovených klíčových znaků, jako je rozsah pojistných rizik, specifikace pojistných rizik, nemoci kaprovitých ryb, výluky z pojištění kaprovitých ryb, ulatnění nároku na škody, škodní událost, její vznik, průběh, výpočet a vyřízení likvidace. Tyto vytýčené klíčové znaky a získané poznatky z prostudované literatury budou dále použity pro návrh optimálního řešení pojistné ochrany podnikatelských subjektů a jejich činnosti, konkrétně pro chov kaprovitých ryb.

2.2.2 Praktická část

Dílčí kroky a jednotlivé postupy v diplomové práci budou směřovat k naplnění účelu této práce a jejích vytýčených cílů. V úvodní pasáži budou zpřehledněny poznatky z teoretické části, z příslušné právní legislativy a jejího dodržování podnikatelskými subjekty. Tyto poznatky budou dále aplikovány do praktické části práce. Bude provedena charakteristika pojistných pojmů, zemědělských rizik, konkrétní možnosti pojištění zemědělské společnosti, dle jejího zaměření. Toto zaměření se bude týkat hospodářských zvířat, plodin a konkrétně problematiky chovu ryb. Bude provedeno systematické zaměření na alternativní řešení pojištění kaprovitých ryb. Pro tento způsob podnikatelské činnosti bude posouzen přehled rizik nabízených jednotlivými pojišťovnami na českém trhu, ale i možnosti nabízené na zahraničních trzích.

2.2.2.1 Dotazníkové šetření

V další části práce bude realizován výzkum kvalitativní metodou za pomoci dotazníkového šetření. Dotazníková metoda je vybrána hlavně z toho důvodu, že je časově úsporná a zaručuje anonymitu. Vzhledem ke specifčnosti zkoumané problematiky bude proveden výběr formou dotazování na deseti podstatných otázkách, kde bude mít podnikatelský subjekt možnost volby ze dvou odpovědí. První otázka je zaměřena na rozdělení společností typu a. s., s. r. o. nebo FO – OSVČ. Dalších šest otázek jsou obecného charakteru směřující ke zjištění skutečností o znalostech a povědomí společností o problematice pojištění na českém trhu, o pojistném nebezpečí, o možnostech pojištění jednotlivých rizik na kaprovitých rybách, o zájmu společností v minulosti o pojištění ryb a o nabídkách na pojištění ryb. Dvě další otázky jsou již konkrétnějšího typu směřující k realizační fázi samotného pojištění, jako je cena pojištění a uzavření pojistné smlouvy. Poslední otázka je zaměřena na možnost pokrytí určité části pojistného z dotačních zdrojů, konkrétně z Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu. Zaškrtačací formou, si bude moci zástupce společnosti vybrat, pro něho tu nejvýstižnější a nejvhodnější odpověď, která bude nejlépe charakterizovat jeho současný stav a potřeby. Následně bude provedena sumarizace dat. Pro případná dopřesnění nejasností bude provedeno došetření formou telefonického rozhovoru nebo formou osobní návštěvy. Výsledky tohoto dotazníkového šetření budou realizovány popisnou metodou a zpracovány do přehledných tabulek. Údaje z těchto tabulek budou doplněny o následná grafická vyjádření s komentářem o vypovídajících výsledcích šetření.

Dále bude vyhodnocena pojistitelnost tohoto druhu podnikání a jeho specifická pojištění rizik u pojišťoven na českém i zahraničních trzích. Pro optimální pojistnou ochranu bude provedeno detailní rozčlenění nemocí u kaprovitých ryb, zjišťována pojistitelnost těchto nemocí a vhodnost dalších pojistných nebezpečí, výluky z pojištění a postup likvidace ze strany pojišťovny. Dále proběhne řešení několika vzorových typů pojistných událostí, ze kterých bude patrné pojistné plnění od pojišťovny. Rovněž budou zjišťovány možnosti náhrad z dotačních zdrojů.

Závěrem budou metodou komparace hodnoceny poznatky z teoretické i praktické části práce a budou dána doporučení a návrh optimalizace řešení pojistné ochrany

podnikatelských subjektů, jejichž hlavní produkcí je výroba kaprovitých ryb, se zohledněním případných možností čerpání finančních prostředků z dotačních programů.

3. Teoretická část

3.1 Obecné vymezení

Na základě zrušení zákona o pojistné smlouvě č. 37/2004 Sb. byla problematika pojištění transformována do nového znění občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. a uvedena v platnost od data 01. ledna 2014. Běžné názvosloví používané v pojišťovnictví a jejich významy jsou překvalifikovány v novém znění tohoto zákona.¹

3.1.1 Výklad názvosloví

3.1.1.1 Pojistná smlouva

Pojistná ochrana klienta je podle § 2758 OZ určitým způsobem zaručena pojistnou smlouvou. Pokud by nastala pojistná událost, zavazuje se touto smlouvou pojistitel vůči pojistníkovi nebo 3. osobě poskytnout pojistné plnění. Ze strany pojistníka se předpokládá, po uzavření smlouvy, uhradit pojistiteli pojistné.

Pojistná smlouva může být uzavřena ústní formou, pokud se jedná o krátkodobé pojištění, kdy se zpravidla jedná o dobu kratší než jeden rok. Převážně bývá však smlouva uzavírána formou písemnou, i když to kogentně občanský zákoník nepředepisuje. Pojistník akceptuje lhůty pro zaplacení pojistného.

¹ ČESKO. *Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 1. ledna 2014 Občanský zákoník* [online]. © 2016

[citováno 2016-01-12]. Dostupné z WWW:

<<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcansky-zakonik/>>

Smlouva může být rovněž uzavírána písemnou formou prostřednictvím elektronických prostředků, vč. elektronického podpisu. Ale zde je třeba nutně zaručit utajení obsahu před neoprávněnými osobami.

Pojistná smlouva bývá zpravidla uzavírána v návaznosti na předchozí předloženou nabídku, kterou tímto akceptuje v časovém rozsahu omezení nabídky, což bývá většinou doba jednoho měsíce. Smlouva následně obsahuje základní ustanovení a identifikaci obou stran (pojistitele, pojistníka, pojištěného), číslo smlouvy, časový údaj - na jakou dobu je uzavírána, čeho se smlouva týká – předmětu plnění ze smlouvy, spoluúčasti, rozsahu pojistné ochrany (pojistná nebezpečí – liniové produkty, tzv. sdružená pojistná smlouva, která má specifikováno více pojistných nebezpečí), výši pojistného, splatnost pojistného, zvláštní ujednání – odchylná ustanovení od pojistných podmínek, výklad pojmů, výpovědní lhůty, slevy z pojištění, odstoupení od smlouvy, podpisy účastníků obou stran, datum a místo, kdy byla smlouva podepsána, případně otisk razítek, pokud jej strany používají. Obecnou podmínkou pro platnost pojistné smlouvy je bezpodmínečná existence pojistného zájmu každého pojistníka.

3.1.1.2 Pojistitel

Pojistitelem může být každý, bez ohledu na to, zda je oprávněný podle veřejného práva vykonávat pojišťovací činnost. Toto nemá vliv na neplatnost pojistné smlouvy.²

3.1.1.3 Pojištěný

Pojištěným je podle § 2766 OZ osoba, na jejíž život, zdraví, majetek, odpovědnost nebo jiná hodnota pojistného zájmu se pojištění vztahuje. Pojištěným bývá zpravidla i pojistník, ať již jako fyzická nebo právnická osoba.³

² ČESKO. *Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 1. ledna 2014 Občanský zákoník* [online]. © 2016 [citováno 2016-01-12]. Dostupné z WWW:

[<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcansky-zakonik/>](http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcansky-zakonik/)

³ ČESKO. *Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 1. ledna 2014 Občanský zákoník* [online]. © 2016 [citováno 2016-01-12]. Dostupné z WWW:

[<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcansky-zakonik/>](http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcansky-zakonik/)

3.1.1.4 Pojištěný

Oprávněná osoba je podle § 2770 ta osoba, které vznikne právo na pojistné plnění v důsledku pojistné události. Je uvedena v pojistné smlouvě a na základě údajů v ní uvedených je takto definovatelná.⁴

3.1.1.5 Závazek z pojistné smlouvy

Jedná se o závazek, který je definován v pojistné smlouvě a je uzavřen mezi pojistníkem a pojistitelem. Druh, velikost, rozsah, místo a doba splnění závazku vyplývají z pojistné smlouvy. Pojistitel se zavazuje pojistníkovi poskytnout pojistné plnění. Plnění pojistitele může být i formou poskytnutí určité služby, výkonu či naturálního plnění. Tato služba může být zastoupena a provedena externím dodavatelem, který jedná ve jménu pojistitele.

3.1.1.6 Pojistná událost a její šetření

Pojistná událost je nahodilá skutečnost, která je tvořena souborem právních skutečností. Je vymezena příčinou, následkem a výlukovými okolnostmi. Nahodilá událost je skutečnost určená pojistnými podmínkami, u níž je odůvodněný předpoklad, že může nastat a účastníci pojištění toto předpokládají, ale v době pojištění však nevědí, zda nastane. Výlukové okolnosti jsou takové skutečnosti, při kterých pojistitel nemůže poskytnout pojistné plnění. Tyto skutečnosti jsou podobně vypsány v pojistné smlouvě nebo v pojistných podmínkách. Šetření pojistné události nastává podle § 2796 tehdy:

1) *„Nastane-li událost, se kterou ten, kdo se pokládá za oprávněnou osobu, spojuje požadavek na pojistné plnění, oznámí to pojistiteli bez zbytečného odkladu, podá mu pravdivé vysvětlení o vzniku a rozsahu následků takové události, o právech třetích osob a o jakémkoliv vícenásobném pojištění; současně předloží pojistiteli potřebné doklady*

⁴ ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 1. ledna 2014 Občanský zákoník [online]. © 2016 [citováno 2016-01-12]. Dostupné z WWW:

<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcansky-zakonik/>

a postupuje způsobem ujednaným ve smlouvě. Není-li současně pojistníkem nebo pojištěným, mají tyto povinnosti i pojistník a pojištěný.

*2) Stejně oznámení může učinit jakákoliv osoba, která má na pojistném plnění právní zájem.*⁵

3.1.1.7 Škoda z pohledu pojištění

Jedná se o škody, které mohou vzniknout při poškození zdraví, majetkových hodnot nebo jiných zájmů, vyjádřených v peněžních jednotkách. Pojistná událost se z toho stává tehdy, když událost, kterou byla škoda způsobena, odpovídá dohodnutým nebo jinak stanoveným pojistným podmínkám. Jedná se tudíž o pojistnou ochranu nebo pojistné krytí.⁶

3.1.1.8 Pojem riziko

Riziko představuje možnost poškození či ztráty, které mohou být majetkové, finanční, morální nebo zdravotní. Rizikem je určitá pochybnost vědomí kolem nás o budoucnu, které může potencionálně nastat. Rizika se nestávají se stejnou pravděpodobností, ale náhodně. Může dojít k určitým pochybením v běžném životě, a tím pádem ke vzniku určité škody. Je přirozenou snahou riziko minimalizovat. Často je pojem rizika zaměňován s prvotní příčinou vzniku možné škody – pojmem nebezpečí.⁷

3.1.1.9 Pojistné podmínky

Všeobecné pojistné podmínky (dále jen VPP) podle § 2774 zahrnují komplexní informace o úvodním ustanovení pojišťovny, o vzniku, trvání a zániku pojištění, o obecných výlukách z pojištění, o pojistném, o povinnostech z pojištění, o pojistných

⁵ ČESKO. *Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 1. ledna 2014 Občanský zákoník* [online]. © 2016 [citováno 2016-01-12]. Dostupné z WWW:

[<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcansky-zakonik/>](http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcansky-zakonik/)

⁶ MARTINOVIČOVÁ, D. *Pojištění podnikatelských subjektů*, s. 211

⁷ MARTINOVIČOVÁ, D. *Pojištění podnikatelských subjektů*, s. 12-13, 208

nebezpečích, o pojistných událostech, o pojištění věcí a jiného majetku, o místě pojištění, o pojistném plnění a jeho splatnosti, o spoluúčasti, o zachraňovacích nákladech, o formách právního jednání a oznámení, o doručování písemností, o řízení expertů, o zpracování osobních údajů, zproštění mlčenlivosti a zmocnění a v neposlední části o výkladu použitých pojmů. Je-li odkaz v pojistné smlouvě na pojistné podmínky, musí být s nimi pojistník (pojištěný) od pojistitele seznámen před uzavřením pojistné smlouvy; toto však neplatí, uzavírá-li se smlouva formou obchodu na dálku.⁸

Všeobecné pojistné podmínky jsou dále doplňovány tzv. **Doplňkovými pojistnými podmínkami** (dále jen DPP), které následně blíže specifikují příslušný rozsah pojistných nebezpečí a rizik. DPP se sice odkazují na textaci VPP, ale následně upřesňují jednotlivé rozsahy pojistných nebezpečí a konkretizují dílčí specifická ustanovení. Tato následně upravují, a to možno i odchylně od VPP, vždy příslušně k rozsahům jednotlivých rizik. DPP v podstatě rozšiřují smluvní pojistnou ochranu.

3.1.1.10 Podnikatel

Podnikatel v České republice je definován jako fyzická osoba (osoba samostatně výdělečně činná) nebo právnická osoba (tuzemská nebo zahraniční), splňující dále některou z těchto podmínek:

- je zapsána do obchodního rejstříku
- je zapsána do živnostenského rejstříku (Živnostenský zákon č. 455/1991 Sb. ve znění zákona č. 296/2007 Sb.)
- podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů (např. lékař se soukromou praxí, advokát, daňový poradce)
- provozuje zemědělskou výrobu a je zapsán do evidence podle zvláštních předpisů (tzv. hospodářící rolník); řídí se zákonem č. 85/2004 Sb., o zemědělství (poslední podstatná změna zákonem č. 411/2005 Sb. a nálezem č. 409/2006 Sb. Ústavního soudu). Ten nabyl účinnosti dne 1. 5. 2004 a nově upravil vymezení zemědělské výroby a zemědělského podnikatele, stanovil podmínky

⁸ ČESKO. *Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 1. ledna 2014 Občanský zákoník* [online]. © 2016 [citováno 2016-01-12]. Dostupné z WWW:

<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcansky-zakonik/>

a povinnosti fyzickým i právnickým osobám, které chtějí v zemědělství podnikat a upravil postup při jejich evidenci.

Fyzická nebo právnická osoba, která hodlá podnikat v zemědělství, je povinna se zaevidovat u obecního úřadu obce s rozšířenou působností příslušného podle místa trvalého pobytu (jde-li o fyzickou osobu) nebo sídla zemědělského podnikatele (jde-li o právnickou osobu).

Podnikáním se rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní účet a odpovědnost se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku. Veškeré záležitosti týkající se podnikání jsou porobněji citovány v §§ 420 – 435 v občanském zákoníku.⁹

3.2 Problematika rybářství – chov ryb

3.2.1 Historický vývoj rybářství

Historický vývoj rybářství ve volných vodách je zaznamenán již v 16. století, ale výrazněji se datuje až od počátku 19. století, kdy byly příznivé podmínky pro rybářství. Osídlení a zalidnění jednotlivých oblastí nebylo tak intenzivní, jako je tomu dnes, tudíž ani vodní toky nebyly znečišťovány tolik splaškovými vodami z továren, měst a zemědělské výroby. V této době bylo rozmnožování ryb v příznivých přírodních podmínkách dostačující.

Technickým pokrokem se v průběhu doby rozvíjí různá průmyslová a hospodářská odvětví, což zapříčiňuje zhoršení poměrů ve volných vodách. Stále více dochází ke znečišťování toků odpadními a splaškovými vodami.

Způsob rybochovného hospodaření se léty mnoho nezměnil. Ovšem koncem 19. století se poměry na tocích zhoršovaly z důvodu neúměrného rybářského využívání toků

⁹ ČESKO. *Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 1. ledna 2014 Občanský zákoník* [online]. © 2016 [citováno 2016-01-12]. Dostupné z WWW:

[<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcansky-zakonik/>](http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcansky-zakonik/)

a hrozilo vyrybnění toků. Zásadou přírodovědních pracovníků, kteří průběžně monitorovali stav, dochází k postupnému zvelebování rybníků ve volných vodách a také k uzákonění důležitých principů rybníkářského práva a vydání příslušných zákonů.

Koncem 19. století a počátkem 20. století dochází ke zlepšení stavu rybníkových zařízení. V rámci zachování rybníkářského řemesla vznikaly různé rybníkářské spolky s vlastními stanovami a začalo se v různých revírech cílevědomě hospodařit. V r. 1908 bylo v Čechách zřízeno Zemské sdružení rybníkářské pro Čechy v Praze, které bylo změněno po roce 1933 na Zemský svaz rybníkářů.

S cíleným rozvojem rybníkářství vznikla potřeba vydávat také odbornou literaturu. V rámci udržení tradice byly prováděny různé kurzy a odborné instruktáže. Cílené rybníkářské hospodaření si vyžadovalo stále více odborníků v této profesi, zdokonalování rybníkářské techniky a hledání nových způsobů násad a rozmnožování ryb. Především tam, kde se rybníkářství začalo provozovat ve velkém, sami si rybníkářští odborníci mezi sebou předávali zkušenosti, školili nové zájemce a v rámci rybníkářského rozvoje začalo být rybníkářství vyučováno na rybníkářských učilištích a školách.

Nejsilnější kořeny, tradice a výborné podmínky pro rozvoj a hospodaření se sladkovodní rybou mají v jižních Čechách. Zde se nachází rovněž největší a nejrozsáhlejší soustava vodních cest a rybníků, které jsou pro tyto účely hospodaření s rybou vhodné a které jsou obhospodařovány největší rybníkářskou společností v České republice, jakou je Rybníkářství Třeboň a.s. (*publikováno se souhlasem vrcholového managementu společnosti*)¹⁰

Nové technologie umožňují moderní způsob využívání vody, výrobu ryby a rovněž i pracovní příležitosti. Kvalitní vody jsou základem pro chutné a kvalitní rybí maso, což ocení zejména labužníci rybích specialit. Místní výrobou je tak zajištěna dodávka rybího masa - sladkovodních ryb - na český trh po celý rok. Proto je velice důležité o vodní zdroje důkladně pečovat s péčí řádného hospodáře.

¹⁰ Rybníkářství Třeboň a. s.

3.2.2 Vliv kvality a teploty vody na vývoj ryb

Nezbytně důležitá úloha v životě ryb je kvalita vody, její teplota a přirozený tok vody. Jihočeská příroda nabízí na území celého Jihočeského kraje největší rybníky v České republice, několik přírodních vodních nádrží a nepřeborné množství vodních toků, říček a řek. Historicky za tento vodní svět vděčíme Josefu Štěpánkovi Netolickému a jeho následovníkovi Jakobovi Krčínovi z Jelčan a Sedlčan, který na jeho dílo navázal a dotvořil rybníční soustavy do stávající podoby, a které se využívají dodnes.¹¹

Z pohledu vodohospodářů jsou řazeny rybníky mezi tzv. **stojaté vody**. Hlubší vrstvy mají málo slunečních paprsků a objevují se zde **teplotní vertikální zonace**, tj. že voda v různých hloubkách má různou teplotu. Tento stav tepelného rozvrstvení je specifický pro letní období, tzv. **období letní stagnace**. Voda u hladiny má jen o několik stupňů nižší teplotu než je teplota vzduchu. Směrem ke dnu teplota klesá a u dna bývá 4°C. Tímto přirozeným způsobem dochází k tzv. **přímé teplotní zonaci**. Koncem léta dochází k ochlazení vody na stejnou teplotu 4°C. Teplejší voda zůstává u dna a na povrchu se počátkem zimy ochlazuje na 0°C, což nazýváme **obdobím zimní stagnace** neboli **nepřímou zonací vody** (inversní). V jarním období pak svislými proudy dochází opět k promíchání vody, což je tzv. **období jarní cirkulace**.

Markantnější cirkulace probíhají u hlubokých vodních nádrží a jezer. U rybníků má spíše důležitou roli pohyb větru, jeho síla a směr, což nazýváme **vlnění vodní hladiny**. Je to tzv. **krouživý pohyb části vody** (vzduch a voda), jež mají rozdílnou hustotu a měrnou hmotnost, čímž dochází k tomuto krouživému pohybu. Při vzniku teplotních rozdílů dochází k tzv. **skočné vrstvě**, někdy také nazývané **lomná vrstva**. Toto proudění má významný vliv na životaschopnost vodních živočichů.

Jednotlivé vrstvy jsou také nazývány jako „*Epilimnion*“, což představuje prohřátou a prosvětlenou vrstvu. „*Metolimnion*“, takto nazýváme skočnou vrstvu. A poslední vrstvou je „*Hypolimnion*“, což je chladná, tmavá, spodní vrstva s nízkým obsahem

¹¹ DUBSKÝ, K. a kolektiv. *Obecné rybářství*, 2003, 1. vyd., Praha: Vydavatelství Informatorium spol. s. r. o., 308 s., ISBN 80-7333-019-9

kyslíku, v podstatě nepoužitelná pro chov ryb. V této vrstvě dochází ke kyslíkovému deficitu a tento efekt můžeme pozorovat zejména v době před vznikem bouřky. Tento efekt je možné zmírnit prokysličováním vodní hladiny při použití elektrických aerátorů. Proudění vody v řekách je mnohem intenzivnější a dochází tam k pohybu ve směru proudu tzv. ve spirále.¹²

3.2.3 Vliv přítomnosti plynů ve vodě na vývoj ryb

Nedílnou součástí struktury vody je i její obsah plynů, jako např. dusík, kyslík, oxid uhličitý, sulfon a chlór. Plyny se do vody dostávají u vodní hladiny tzv. **difúzí z atmosféry** a mají v ní vliv na vývoj vodních živočichů, zejména na ryby, které k životu potřebují kyslík získaný nejen formou difúzí, ale také **fotosyntetickou asimilací vodních rostlin**. Nejbohatší vody na kyslík jsou bystřinné toky.

Rybáři v období před bouřkou sledují obsah kyslíku ve vodě tzv. **jodometrickou titrační analýzou nebo pomocí dimetrů**. Pro ryby, jikry a váčkový plůdek je **kyslíkový deficit neboli hypoxie** velkým problémem. Ovšem velkým problémem je i opačný jev, a to přesytenost kyslíkem. K výrazným výkyvům poměru kyslíku ve vodě dochází v letních měsících v podvečerních hodinách a následně v ranních hodinách, kdy dochází k tzv. **rannímu kyslíkovému minimu**.

Oxid uhličitý – CO₂ – z atmosféry se dostává do vody v malém množství. V malém množství rovněž přitéká s vodou, dále se vytváří rozkladem organických látek a dýcháním živočichů a rostlin. Oxid uhličitý je ve vodě rozpustný v molekulární formě, což nazýváme tzv. **volný oxid uhličitý**. V uhličitanech je pak nazýván jako **vázaný oxid uhličitý**. Součet všech forem oxidu uhličitého je představován **uhličitanovým komplexem**.

Ostatní plyny v povrchových vodách mají ojedinělý výskyt, jako např. metan, amoniak, sulfan, oxid uhelnatý nebo siřičitý. **Metan** neboli bahenní plyn vzniká z rozkladu organické hmoty z nepřítomnosti kyslíku.

¹² HARTMAN, P. a kolektiv. *Hydrobiologie*, s. 22-25

Sulfan se vyskytuje v povrchových vodách zatížených odpadními vodami a vzniká bakteriálním rozkladem bílkovin. Příznakem hniloby je potom černá barva dna rybníka a nepříjemný zápach po zkažených vejcích. **V těchto vodách je chov ryb absolutně nevhodný.**

Amoniak je pro ryby **velmi jedovatým plynem**. Vzniká při rozkladu bílkovin a je velmi dobře rozpustným ve vodě. Při vysokém pH se stává pro ryby toxickým.¹³

3.2.4 Vliv vodních rostlin na vývoj ryb

Neméně důležitou roli představují ve vodě pro chov ryb i vodní rostliny. Dělí se na **měkké** (plovoucí a ponořené) a **tvrdé** (rostoucí nad vodní hladinou). Při hojném výskytu jsou však na obtíž a musí se korigovat, aby neodčerpávaly zbytečně velké množství živin. Rybám však poskytují úkryty, ochranu a výborné podmínky pro tření, jejich vývoj a ochranu plůdku. Kromě toho plní i funkci zkrášlování krajiny. Pokud jsou vodní plochy neudržovány, dochází k vytváření močálů a bažin, což není vhodné prostředí pro chov sladkovodních ryb.¹⁴

3.2.5 Právní ochrana vod

Právní ochrana vod je v našem státě datována již od 16. století. Ochrana vod je zakotvena v zákoně č. 138/1973 Sb., o vodách (vztahuje se na vody povrchové, podzemní i zvláštní) a ve vyhlášce č. 28/1975 Sb., seznam vodohospodářsky významných vodních toků, kde je vypsáno 620 toků v České republice, na které je třeba brát speciální zřetel ochrany vod.

Cílem zákona je nejenom ochrana vody před znečištěním, ale i plánované řízení odběrů, hospodaření s vodními zdroji, zásobování vodou obyvatelstva a ochranou před povodněmi. Pásma hygienické ochrany vod jsou určena směrnicí Ministerstva zdravotnictví č. 51/1979, o pitné vodě pro zásobování obyvatelstva. Ochranná pásma se dělí na 1. – 3. stupeň.

¹³ HARTMAN, P. a kolektiv. *Hydrobiologie*, s. 26 - 34

¹⁴ HARTMAN, P. a kolektiv. *Hydrobiologie*, s. 108 - 111

Jakost povrchových a podzemních vod je ošetřena vyhláškou MLVH č. 6/1977 Sb, o ochraně jakosti povrchových a podzemních vod. Směrnice MZaVý č. 27/1988 nám určuje **stanovení úrovně obsádek**, dávek hnojiv a příkrmování obsádek. Nařízení vlády č. 171/1992 Sb. o **stanovení ukazatelů přípustného stupně znečištění povrchových vod**, nám určuje pravidla pro kontrolu znečištění povrchových vod.

Na vodárenských nádržích platí specifická pravidla o zlepšování jakosti vod účelovým rybářským hospodařením. Tato situace vytváří příznivé rybí obsádky z hlediska prvotního zarybnění. Udržováním a ovlivňováním rybí obsádky tzv. vysazením vhodných druhů ryb a práva regulačních obvodů dochází rovněž k účelovému zlepšování jakosti vody. Platí zde také pravidla regulace obsádky, formou indikátoru havarijního znečištění, za účelem zlepšení jakosti vody ve vodárenských nádržích. Pro tyto účely je zejména vhodné vysazení dravých ryb.¹⁵

3.2.6 Bezpečnostní dohled – vodní díla

Z hlediska technicko-bezpečnostního dohledu jsou vodohospodářská díla rozdělena na 4 kategorie. Některé velké rybníky jsou zařazeny ve III. a IV. kategorii, což představuje pravidelný technicko-bezpečnostní dohled, kontrolu stability a deformaci hrází, trhliny, průsaky, poškození výpustí apod. V době povodní a záplav fungují povodňové komise na různých stupních. Řeší se převážně povodňové zabezpečovací a ochranné práce na rybnících a vydávají se opatření proti protržení hrází, proti poškození a zničení hrází, proti přelítí hrází a pro odstranění překážek z propustí a přelivů.

Další bezpečnostní a ochranné práce souvisejí bezprostředně s činnostmi zabráňujícími ohrožení na životech a majetku obyvatelstva ohrožených povodněmi a záplavami.

¹⁵ HARTMAN, P. a kolektiv. *Hydrobiologie*, s. 255 - 260

3.2.7 Nemoci kaprovitých ryb

Rozlišujeme **nebezpečné nákazy** vyspecifikované v zákoně č. 166/1999 Sb., **zákon o veterinární péči** v platném znění (novela č. 308/2011 Sb.). Zákon zahrnuje např. Epizootickou nekrózu krvetvorné tkáně, Epizootický vředový syndrom, Herpesviróza Koi kapra (KHV), Infekční nekróza krvetvorné tkáně (IHN), virová hemoragická septicémie (VHS).¹⁶

Směrnice Rady 2006/88/ES nám vymezuje veterinární požadavky na živočichy pocházející z akvakultury a prevenci některých nálezů vodních živočichů. Tato směrnice byla novelizována směrnicí vydanou Komisí 2008/53/ES a rozšířena o specifikum nákazy – jarní virémie kaprů (SVC). Směrnice vydaná komisí 2009/53/ES dále specifikuje i exotické a neexotické nákazy. Tato směrnice je implementována do české vyhlášky č. 280/2008 Sb., o veterinárních požadavcích na živočichy pocházejících z akvakultury a jejich opatření pro předcházení a zvládání některých nálezů vodních živočichů.

U kaprovitých ryb můžeme rozdělit onemocnění do následujících kategorií:

- **Virové choroby** – Jarní virémie kaprů (SVC), Koi herpesviróza (KHV), puchýřnatost, Infekční nekróza krvetvorné tkáně (IHN), virová hemoragická septicémie (VHS) – kopírují nebezpečné nákazy vyspecifikované ve veterinárním zákoně
- **Bakteriální choroby** – Eritrodermatitida, Kolumnaróza
- **Plísňové choroby** – Branchiomykóza, Saprolegnióza
- **Parazitární choroby** – napadající kůži a žábry - Ictiobodóza, Chilodonelóza, Ictioftyrióza, Trichodinóza, Monogeneóza, pijavky, členovci

¹⁶ ČESKO. *Zákon č. 166/1999 Sb. ze dne 30. července 1999 o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon)* [online]. © 2016 [citováno 2016-01-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.epravo.cz/top/zakony/sbirka-zakonu/zakon-ze-dne-23-cervence-2009-kterym-se-meni-zakon-c-1661999-sb-oveterinari-pe-i-a-o-zmene-nekterych-souvisejicich-zakonu-veterinari-zakon-ve-zneni-pozdejsich-predpisu>>

- **Parazitární choroby** – napadající vnitřní orgány – krevní bičíkovci, Kokcidióza, Motolice, Tasemnice, Hlístice, Vrtejší
- **Nekontagiózní onemocnění** – Branchionekróza

V případě výskytu některých z výše citovaných onemocnění je zapotřebí okamžitý zákrok a součinnost s veterinárním lékařem. Je důležité předcházet těmto chorobám, jelikož na likvidaci a zmírnění následků těchto nemocí jsou pak následně vynakládány velké finanční prostředky. Je nutné časově jednat velmi rychle, aby se zabránilo dalšímu šíření choroby. Preventivní opatření sami rybáři dobře znají a svými zkušenostmi se snaží nemocem předcházet. Přesto nelze nemocem stoprocentně zabránit. Mutací virů vznikají neustále nové choroby a seznam nejzávažnějších chorob je proto pravidelně aktualizován.¹⁷

4. Vlastní zpracování

4.1 Průzkum pojistné ochrany zemědělského trhu

Na základě studijních poznatků získaných v teoretické části práce byl proveden telefonický průzkum pojišťoven na českém trhu s cílem zaměřit se na problematiku pojištění zemědělské výroby, konkrétně na možnost pojištění kaprovitých ryb. Bylo zjištěno, že na českém pojistném trhu vystupuje 55 pojišťoven nebo jejich organizačních složek, které nabízejí širokou paletu pojistného krytí různých druhů pojistných rizik. Jedná se převážně o pojišťovny nabízející pojištění průmyslových rizik. Vzhledem ke specifčnosti rizika pojištění ryb, bylo dále zjištěno, že pouze šest pojišťoven nabízí **pojištění tzv. zemědělských rizik na českém pojistném trhu**. Jedná se o následující pojišťovny AGRA, Allianz, Česká pojišťovna, ČSOB pojišťovna, Generali a Hasičská vzájemná pojišťovna. Vesměs všechny tyto citované pojišťovací subjekty mají ve svém portfoliu pojištěny zemědělské společnosti, které se zabývají převážně rostlinnou nebo živočišnou výrobou, rozsah pojistného krytí plodin nebo

¹⁷ SVOBODOVÁ, Z. a kolektiv. *Toxikologie vodních živočichů*, 1987, 1. vyd., Praha: Vydavatelství Ministerstvo zemědělství a výživy ČSR, 232 s., ISBN 07-084-87-04

zvířat nemají shodný a pouze jediný pojišťovací subjekt, kterým je Česká pojišťovna, dokáže ošetřit pojistnou ochranou kaprovité ryby. Společnosti zabývající se zemědělskou výrobou mají tedy velmi omezený prostor volby pojistné ochrany a zvláště rybářské společnosti mají pouze jedinou možnost výběru pojišťovny.

Dalším telefonickým dotazováním, tentokrát u největšího makléře na českém trhu, společnosti Renomia a. s., bylo zjištěno, že je možné kontaktovat jejich prostřednictvím **zahraniční pojišťovny** jako je **ALLIANZ Německo** nebo jejich obchodního partnera společnost **GAIC (Global aquaculture insurance consortium)** z Londýna a následně pak největší světovou zajišťovnu pojišťoven společnost **Lloyd's**, která má bohaté zkušenosti se zajištěním různých mimořádných rizik. Jmenované společnosti byly kontaktovány a bylo zjištěno, že ALLIANZ Německo nemá zájem o toto pojištění ryb. Naopak společnosti GAIC a Lloyd's, provedly důkladné zmapování rizika, podrobnou prohlídku všech případných lokalit, které by přicházely v úvahu vzít do pojistné ochrany, a byl jimi předložen návrh na pojistnou ochranu v podobě nezávislé nabídky.

Dále bylo zjištěno, že pojišťovny nemají jednotnou strukturu při výpočtu pojistné částky, a tudíž je potřeba, si vždy při kontaktu s nimi, pečlivě vše vyjasnit. Ve svých pojistných podmínkách mají uvedeny textace pojistných pojmů a jednotlivých detailů pojistných nebezpečí, a je proto důležité si je důkladně nastudovat, aby se předcházelo nejasnostem při výkladu pojistné události, co a jaké nebezpečí je kryto, co je výslovně uvedeno ve výlukách z pojistného krytí, jaké postupy jsou stanoveny pro správné nahlášení škody a likvidaci pojistné události apod.

Každé pojistné nebezpečí, které pojišťovny nabízejí, musí být finančně zajištěno. Kryjí je jak z vlastních zdrojů, tak i ze zajištěných zdrojů. Zajištěné krytí mají pojišťovny sjednáno u zahraničních zajišťoven a bank. Tyto je v posledních několika letech nutí k vyšším **vlastním zajištěným limitům**, aby tak dokázaly co nejvíce pokrýt nezbytnou výplatu pojistného plnění z vlastních zdrojů. Teprve velká katastrofická rizika, by byla předmětem následné likvidace od těchto zajišťoven. Proto se také pojišťovny stále více v poslední době rozhodují, jaká rizika budou brát do pojištění a jaká vyloučí ze svého portfolia. V důsledku toho poklesl zájem pojišťoven realizovat pojištění zemědělství a zůstalo jich jen pár na českém trhu, které toto nabízejí. Zemědělské společnosti mají omezený výběr pojistných produktů a pojištění své podnikatelské činnosti. Jsou mezi

nimi velké rozdíly, zejména v nabídce produktů, a proto je zapotřebí velice pečlivě vybírat a studovat pojistné podmínky.

4.2 Srovnání pojišťoven nabízejících zemědělské pojištění

Zemědělské společnosti si mohou pojistit svoji prvovýrobu podle svého zaměření, a to buď pojištění plodin, nebo pojištění hospodářských zvířat. Na českém trhu jako první nabízí pojištění **AGRA pojišťovna**, která nabízí **pouze pojištění rostlinné výroby**, a to vyspecifikovaných plodin, jako jsou například cibuloviny, kořenová zelenina, krmná kukuřice, listová zelenina, luskoviny, léčivé a kořenové rostliny, obiloviny, okopaniny, olejnin, přadné rostliny, trávy a jeteloviny. Na jiné žádané plodiny nebo ovoce je možné sice vznést poptávku, nicméně je toto vždy projednáváno s mateřským zahraničním vlastníkem, který zpravidla toto riziko zamítá přijmout do pojištění. Ať již z důvodu nezajištění tohoto rizika nebo ze strachu případného vysokého pojistného plnění při pojistných událostech. K tomuto pojištění plodin je pojišťovna schopna nabídnout i **pojistnou ochranu pro hospodářské budovy**.

Pojišťovna ALLIANZ dokáže nabídnout pojistnou ochranu zemědělským klientům **pojištění plodin** například ztrátu výnosu, živelní nebezpečí, vymrznutí a jarní mráz. Plodiny, které hodlá přijmout do pojištění, řeší svým průzkumem škodovosti v minulých letech, vysoce individuálním přístupem ke klientovi a k jeho požadavkům. U zvířat je schopna **pojistit chov zvířat** pro hospodářský výnos nebo pracovní výkon, a to na nákazy, onemocnění, utracení nebo úhyn z důvodu živelní události. Specifikaci zvířat opět řeší podrobně individuálně s jednotlivými klienty. Kromě pojištění hospodářských zvířat a plodin zajistí i **pojištění hospodářských budov**, movitých věcí, zásob, zemědělské techniky, vozového parku apod. Tato rizika však řeší samostatně.

Pojišťovna ČSOB nabízí pojištění, jak **živočišné výroby**, tak i **pojištění rostlinné výroby**. Do pojištění hospodářských zvířat zahrnuje pojistnou ochranu pro prasata, drůbež, skot, ovce a kozy. Jiné druhy zvířat nepojišťuje. Rozsah pojistného krytí zaměřuje na nebezpečnou nákazu, přenosné choroby, živelní riziko, zásah elektrickým proudem, na otravu, na úraz, přehřátí organismu u drůbeže. U pojištění plodin se specificky zaměřuje na obiloviny, olejnin, luskoviny, okopaniny, pícniny, ovoce

a zeleninu. Pro tyto plodiny je schopna zabezpečit krytí pro riziko požáru, vichřice, krupobití, povodně a záplavy, sesuvu půdy, vyzimování a jarního mrazu. Další riziko, jako je pojištění budov, ostatních movitých věcí, zásob apod., je schopna rovněž zajistit. **Hasičská vzájemná pojišťovna** nabízí **pojištění rostlinné produkce** – plodin, jako jsou např. obiloviny, luskoviny, okopaniny, ovoce, olejniny, zelenina, píce a léčivé rostliny. Z pojistných rizik zajišťuje poškození plodin, zničení - požárem, krupobitím, povodní nebo záplavou, jarním mrazem, vichřicí a vyzimováním. Svůj rozsah pojistného krytí rozšířila rovněž na lesní porosty, kde je schopna pojistit rizika požáru, výbuchu, přímého úderu blesku, tíhy sněhu, námrazy, povodně nebo záplavy, vichřice, krupobití a sesuvu půdy. Je vstřícná k možnosti zvláštních ujednání. Pro **hospodářská zvířata** je možné rovněž u této pojišťovny sjednat pojistnou ochranu, která se týká zejména úhynu, utracení, živelného rizika, přehřátí organismu, zabití elektrickým proudem, nutnou porážkou a vyjmenovaných nákaz pro jednotlivá zvířata. Je schopna pojistit ovce, prasata, skot, kozy, drůbež a koně. U koní podle jejich stáří rozšířila mimo jiné rozsah rizik na utracení, úraz a neinfekční nemoci. Jiné druhy zvířat nepojišťuje. Do roku 2013 přijímala do pojištění i kategorii sladkovodních ryb. Ale vzhledem k interním změnám, nové filozofie společnosti a k vysokému škodnímu průběhu z povodní, od dalšího pojištění v následujících letech upustila.

GENERALI pojišťovna nabízí trochu širší rozsah rizik pro zemědělce, a to od **pojištění farem**, kde se jedná o budovy a stavby, zemědělskou techniku, zásoby, movité věci, peníze, ceniny, věci na volném prostranství, ale také i nosiče dat. **Hospodářská zvířata**, zejména skot, prasata, ovce, kozy a drůbež, může pojistit proti požáru, na přímý úder blesku, proti výbuchu, vichřici, krupobití, pádu stromu, stožáru nebo pádu letadla, proti nákazám, na jiná hromadná infekční a parazitální onemocnění, dále pak na akutní otravu zvířete exogenními látkami, zásah zvířete elektrickým proudem, přehřátí organismu a u drůbeže navíc přerušení dodávky elektrického proudu. Pojištění koní věnuje zvláštní pozornost. Dělí je podle stáří, a to od 6 měsíců do 14 let a dále na dostihové koně ve stáří od 3 do 14 let. Pro tuto kategorii zajišťuje pojistnou ochranu na živelní rizika, úraz, nákazu, povodeň, záplavu, sesuv půdy, havárii vozidla při přepravě koně a odcizení koně. O rozhodnutí přijetí jiných zvířat do pojištění rozhoduje individuálně po projednání se zajišťovatelem. Toto se však netýká ryb. **Pojištění plodin** má obdobné jako u ostatních pojišťoven, nabízejících ochranu rostlinné výroby. Jedná se zejména o obiloviny, olejniny, okopaniny, ale i vinnou révu, chmel a jahody.

Rozsah rizik je zaměřen na krupobití, požár, povodeň, přívalové deště, vymrznutí ozimé řepky, vichřice apod.

Česká pojišťovna jako jediná, nejdéle působící pojišťovna v České republice, nabízí zemědělcům na českém trhu nejširší rozsah pojistných produktů a pojistného krytí. Je schopna jim pojistit, jak hospodářský majetek – budovy a stavby, tak i zásoby, vozový park, strojní pojištění, elektroniku, movité věci, odpovědnostní rizika, krádež – loupež, požární a strojní přerušeni provozu, a přirozeně pojištění hospodářských zvířat a plodin. Do **pojištění plodin** zahrnuje obilniny, luskoviny, olejnin, přadné rostliny, okopaniny, aromatické, léčivé a kořenové rostliny, konzumní zeleninu, krmné pícniny na orné půdě, trvalé travní porosty, vinnou révu, chmel, ovoce, jahody, semenné porosty okopanin, zeleniny a pícnin. Mnohé nevyjmenované plodiny je ochotna individuálně pojistit po dohodě s klientem za speciálních podmínek. Dalším **specifikem** České pojišťovny je **pojištění okrasných rostlin nebo škoek, lesních porostů**. Specifický rozsah se vztahuje rovněž na pojištění rostlin i ve sklenících nebo fóliovnících. Pro tento druh pojištění má vytvořeny doplňkové pojistné podmínky, kde jsou podrobně vysvětlena jednotlivá specifika a příslušné rozsahy krytí. Pro **pojištění hospodářských zvířat** vychází, jako ostatní pojišťovny nabízející pojištění zvířat, z kategorií, jako je skot, prasata, ovce a kozy, drůbež. Specifickou kategorií zvířat jsou pak koně nebo pštrosi. Nabízí rozsah krytí při nákazách, infekčních onemocněních, neohlášené přerušené dodávce elektrického proudu z veřejné distribuční sítě, zásahu zvířete elektrickým proudem, akutní otravě zvířete exogenními látkami přijatými do organismu zvířete z vnějšího prostředí, úhynu nebo utracení zvířete, odcizení nebo ztrátu zvířete v přímé souvislosti se živelní událostí, živelní událostí typu požár, výbuch, úder blesku, záplavy, povodně, vichřice, krupobití, tíhy sněhu, námrazy, zemětřesení, pád předmětů, zřícení skal, zemin a lavin. Zvláště u koní je rozšířen rozsah krytí i pro operace, porodní škody a zmetání, akutní otravu.

GAIC pojistitel z Londýna, jako jediný zahraniční partner nabídl ve spolupráci se zajištělem společností Lloyd's překvapivě široký pojistný program. Vzhledem k tomu, že byly poptány hlavně kaprovité ryby, byl nám nabídnut pojistný program co do rozsahu krytí rizik velmi široký, tzv. allriskového zajištění a cenově na velmi příznivé úrovni. Dokonce zajišťoval i krytí tzv. nepojistitelných rizik, která jsou v českých podmínkách ve výlukách z pojistné ochrany, jako jsou rybolovní predátoři a kyslíkový

deficit. Jedinou nevýhodou jejich nabídka pro české společnosti má, a tou nevýhodou je vysoká spoluúčast. Jejich filozofie vychází z toho, že menší škodní události si klient většinou řeší sám a ty výrazné typu požár nebo povodeň, ty za něho řeší potom pojišťovna. Zcela běžně nabízejí i pojištění plodin a ostatních hospodářských zvířat. Jejich pojistný rozsah je většinou postavený na allriskovém krytí.

4.3 Pojištění kaprovitých ryb

Česká pojišťovna, jako jediná pojišťovna na českém trhu, nabízí riziko **pojištění sladkovodních ryb**. Má tudíž monopolní postavení v této oblasti. Především **pojištění kaprů** je natolik specifickou záležitostí, že se této problematice věnuje několik málo osob, znalých podstatu věci samotné, nejenom rozsahu pojištění, ale i podmínky chovu ryb a potřeb rybářských klientů. Rybářské společnosti, které projeví zájem o realizaci této kategorie pojistného nebezpečí, tak nemají možnost volby a stojí před rozhodnutím, buď si ryby pojistit pouze u této pojišťovny, nebo je nepojišťovat vůbec, jelikož nemají možnost porovnání konkurenčního vývoje cen produktu.

V evropském měřítku není v žádné jiné zemi chov sladkovodních ryb, především kaprů, takto rozšířen, jako je tomu u nás v České republice. Nejenom, že navazujeme historicky na prameny našich předků, kteří nám zanechali vybudované soustavy sladkovodních rybníků a vodních děl, na kterých se můžeme nejenom rekreovat, ale zároveň zde můžeme hospodařit a chovat ryby.

Na základě poznatků, studií a zkušeností získaných v praxi u největšího výrobce sladkovodního kapra v České republice, společnosti Rybářství Třeboň a. s., dá se říci i na území celé Evropy, a dále pak studiem možností pojistné ochrany kaprovitých ryb u pojišťoven na českém trhu bylo zjištěno, že tato oblast má na pojistném trhu své specifické a mimořádné postavení, kterému je věnována další část diplomové práce velmi podrobně.

Pojištění kaprovitých ryb tvoří samostatnou oblast pojistného rizika v rámci podsektory zemědělského pojištění a je právem nazýván atypickou skupinou zemědělských rizik.

Jak sami rybáři říkají, výroba kapra je každodenní a neustálý boj s přírodou. Tohoto vodního živočicha si sami vytvářejí od embrya až po hotový kus, určený ke spotřebě.

Pojistná ochrana, kterou nabízí Česká pojišťovna, není podložena žádnými centrálními pojistnými podmínkami tak, jak je tomu u jiných druhů pojištění, globálně schválenými. V této oblasti jsou vytvářena individuální pravidla pro každého klienta samostatně. Jedná se o tzv. smluvní ujednání, která sice vycházejí ze všeobecných pojistných podmínek pro zemědělské pojištění, ale jsou speciálně rozšířena a upravena o dílčí specifikace ryb.

Níže uvádím poznatky z praxe tak, jak bylo možné do konce roku 2015 ryby pojišťovat. Pojištění ryb kopíruje jednotlivá stádia života a kategorie kaprovité ryby. Do roku 2012 pojišťovala Česká pojišťovna ucelený rozsah vývoje kapra. To znamená od tzv. kategorie K 0 až po kategorii K výběr, nebo také někdy nazývanou tuto kategorii specialisty z pojišťovny, jako K tržní. Vzhledem k tomu, že kategorie kapra K 0, byla pro specialisty z pojišťovny při likvidaci pojistné události obtížně počitatelná, přistoupila pojišťovna k radikálnímu kroku a přestala tuto kategorii zahrnovat do pojistné ochrany. Pro vysvětlení, samotní rybáři pojmem „tržní ryba“ nazývají jakékoliv stádium vývoje kapra, které je určeno k tržním účelům. To znamená, že se jedná o jakoukoliv kategorii kapra.

Česká pojišťovna přistupuje k pojištění těchto rybářských společností se zvláštním zřetelem a prvky pojistné ochrany vytváří specificky. I přesto, že na českém trhu figuruje velké množství malých, středních a velkých společností, které se touto rybářskou problematikou zabývají, nelze říci, že pokud projeví některá z těchto společností zájem o pojištění, že mají všichni stejný rozsah pojistné ochrany. Zároveň je nutné zdůraznit, že do pojištění lze přijmout pouze ryby zdravé, bez zjevných nákaz a jiných hromadných onemocnění. Za tuto situaci ručí pojištěný, který je povinen kdykoliv v průběhu pojistného období pojišťovně doložit zdravotní stav ryb. Pojištěný musí dodržovat a splňovat především podmínky veterinárního zákona. Pojišťovna, kromě jiného, rovněž vychází z textace a pravidel veterinárního zákona a také podle toho přistupuje k pojištění a k likvidaci pojistných událostí.

Subjekt od subjektu, vstupující do pojistné ochrany, má svá specifika, která pojišťovna zhodnocuje při svých předběžných šetřeních před příjmem subjektu do pojištění. Všechny individuality rozhodující pro rozsah pojištění se odráží ve specifické výši „sazby“, od které se následně odvíjí celková výše pojistného. Nebývá pravidlem, že pojišťovna musí vzít do pojistné ochrany všechny druhy ryb, které klient požaduje. Zejména po přírodní katastrofě, jakou jsou povodně, se pojišťovna může uchýlit k selekci pouze na určité druhy ryb.

4.4 Detailní specifikace kaprů

Mezi detailní specifika tohoto typu pojištění ryb patří následující rozdělení zejména podle:

- **Konkrétní specifikace druhu ryby** – tady určujeme konkrétní druh ryby, jako např. kapr (lysec, šupinatý) nebo ostatní ryby - amur, štika apod.
- **Konkrétní kategorie ryby** – např. u kapra je to rozsah K 1 – K 4 – K t nebo K v
- **Roční produkce v kg** – specifikace produkce u jednotlivých kategorií ryby
- **Pojistná částka v Kč/kg** – rovněž u každé kategorie ryby se stanoví výše PČ v Kč na 1 kg hmotnosti
- **Pojistná částka na 1 ks v Kč**
- **Pojistná částka v Kč celkem** – představuje maximální výši pojistné částky, která může být předmětem pojistného plnění
- **Pojištěná rizika** – rozsah rizik, na která budou ryby po celou pojistnou dobu pojištěna /bude předmětem samostatného popisu/
- **Pojistná doba** - zpravidla to bývá ucelený kalendářní rok od 1. 1. do 31. 12.
- **Výše spoluúčasti** – u starších pojistných smluv byla spoluúčast stanovena přímo v Kč (jako např. 1 000,-- Kč, nejnižší možná); u stávajících smluv je spoluúčast vyjádřena pouze v %
- **Místa pojištění** – tady je zapotřebí konkrétně stanovit přesné názvy rybníků a rybochovných zařízení, ve kterých se jednotlivé kategorie ryb chovají; dokládá se seznam
- **Zvláštní ujednání** – v této části se uvádějí veškeré zvláštnosti, jako např. odlišnosti vyskytující se při likvidaci pojistné události po povodních nebo záplavách; mohou to být např. ztráty v době komorování nebo v době vegetačního období, které jsou

u každé kategorie jiné; je vhodné rozdělit ztráty do přehledných tabulek, kde jsou uvedeny jednotlivé pojištěné kategorie kapra, a to podle ztrát v době komorování ryb a dále podle ztrát ve vegetačním období, jelikož se tyto ztráty %-ně liší; nebo to mohou být ujednání o bonusovém rozsahu za dlouhodobý příznivý škodní průběh.

K označení kategorie ryb – K 0 – K4 – Kv – Kt - je nutno zmínit, že takto označené kategorie kapra nám určují stáří ryby.

4.5 Chov v rybochovných zařízeních

Ryby jsou chovány v rybnících (v rybochovných zařízeních nebo rybníčních soustavách) po několik vegetačních období, kterým se odborně dle rybářů říká „*horka*“. Např. „2 *horka*“ znamená, že se jedná o 2 roky, kdy jsou ryby v rybnících, než se vyloví. V České republice se zpravidla ryby v rybnících chovají na 2 – 3 vegetační období. Výlovy jsou zpravidla prováděny 2x ročně, a to na jaře a na podzim. Přičemž jako hlavní výlovní období je situováno na podzimní měsíce, od září do listopadu.

Česká pojišťovna zařazuje do pojistné ochrany ucelený vývoj kaprovité ryby. V praxi to znamená, že pojišťuje celkovou produkci kapra v daném produkčním období. Selekcí vybraných kategorií kapra nepojišťuje ráda a zpravidla již v posledních letech na tuto alternativu nepřistupuje. Nerealizuje také pojištění generačních ryb. Rovněž tak ze své pojistné ochrany vylučuje tzv. *sportovní rybníky*, které jsou určeny převážně pro sportovní a rekreační rybaření.

Neméně důležitou roli hraje kontrola vodního prostředí, kde si pojišťovna může nechat předložit od klienta všechny potřebné doklady např. protokoly o sledování kvality vod a její teploty, protokoly o sledování přítomnosti plynů ve vodě nebo případně kontrolní záznamy týkající se vodních rostlin. Přirozeně je v jejím zájmu vědět co nejvíce informací o tomto chovném prostředí, aby se vyvarovala přijmutí do pojištění kritických rizik, jako je například kyslíkový deficit.

4.6 Rozsah pojistné ochrany a specifikace pojistného krytí kaprovitých ryb

Rozsah pojistné ochrany je zpravidla podrobně zakotven do pojistné smlouvy a je členěn do několika rizikových sekcí a dle následujících podmínek:

- pojištění lze sjednat za podmínek, že **chov ryb je** v době sjednávání pojištění **prostý nákaz a jiných infekčních onemocnění** a ryby jsou chovány ve vhodném prostředí, v souladu se stanovenými platnými předpisy o veterinární péči a dalšími předpisy vztahujícími se k chovu ryb

- není-li v pojistné smlouvě ujednáno jinak, lze ryby pojistit typem pojištění:
 - **Nákazy ryb**
 - **Ostatní infekční onemocnění**
 - **Živelní událost I**
 - **Živelní událost II**(typ živelní události I. nebo II. se liší pouze výší limitu plnění na riziku povodní a záplavy)

- ryby lze dále připojistit typem pojištění:
 - **Akutní otrava**
 - **Přerušování dodávky elektrické energie z veřejné distribuční sítě**(není-li však ujednáno jinak, musí být u všech druhů a kategorií ryb sjednána stejná kombinace typů pojištění)

4.7 Pojištění nákazy ryb

Do nákaz ryb jsou zahrnuty nebezpečné nemoci ryb dle veterinárního zákona č. 166/1999 Sb. v platném znění a násl.

Pokud není ujednáno jinak, pojistnou událostí se v tomto případě rozumí uhynutí nebo utracení pojištěných ryb z důvodu jejich onemocnění některou z následujících vyjmenovaných onemocnění nebo utracení pojištěných ryb, nařízené mimořádnými

veterinárními příkazy, vydanými orgánem veterinární správy podle platného zákona o veterinární péči z důvodu nákazy.

Mezi **vyjmenovaná onemocnění** patří zejména nemoci typu Erythrodermatitida, Chilodenóza, Trichodinóza, Daktyrogyróza, Branchiomykóza, Ichtioftiróza, Aerocystitis, Kavióza, Ichtyobodóza, Furunkulóza, Hexamitóza Pd, Proliferativní onemocnění ledvin, Bakteriologická hemoragická septikémie (ERM), Gyrodaktylóza, Jarní virémie kaprů, Infekční hemoragická septikémie (IHN), Myxobakteriόza K, Myxobolόza Pd, Proteocefalόza, Botricefalόza, Infekční hematopoetická nekróza, UDN, Saprolegniόza, Trichodinella.

Vzhledem k tomu, že některé druhy onemocnění mohou dosahovat velkého rozsahu úhynu, tudíž obrovské výše pojistného plnění, zabezpečila se pojišťovna tzv. „*stanoveným limitem*“ pro výplatu pojistného plnění na všechna vyjmenovaná onemocnění. Tento limit zavedla zejména po podvojných roku 2013. Jeho výše se zpravidla pohybuje okolo 5 000 000,-- Kč na jednu a všechny pojistné události, nastalé v pojistné době.

4.8 Pojištění živelních rizik

Mezi živelní pojistná nebezpečí řadíme požár, výbuch, úder blesku, záplavu, povodeň, vichřici, krupobití, sesouvání půdy, zřícení skal nebo zemin, sesouvání nebo zřícení lavin, pád stromů, stožárů nebo jiných předmětů a zemětřesení. Tady se rozděluje **živelní událost typu I.**, kdy je **pojistný limit** zpravidla stanoven pojišťovnou pro riziko povodeň a záplava 10% z celkové pojistné částky **maximálně však 2 000 000,-- Kč** na jednu a všechny pojistné události nastalé v pojistné době.

Dále na **živelní událost typu II.**, kdy je **pojistný limit** zpravidla stanoven pojišťovnou pro riziko povodeň a záplava 20% z celkové pojistné částky **maximálně však 5 000 000,-- Kč** (výjimečně bylo ve smlouvách do roku 2014 ještě 10 000 000,-- Kč) na jednu a všechny pojistné události nastalé v pojistné době. Pokud se neujedná jinak, rozumí se pojistnou událostí úhynutí nebo utracení pojištěných ryb z důvodu působení pojistného nebezpečí nebo nastalého v přímé souvislosti s ním, nejdéle však do 2 dnů od

ukončení jeho působení nebo též odcizení či ztráta pojištěných ryb v přímé souvislosti s touto živelní událostí.

4.9 Pojištění akutní otravy

Do této kategorie pojištění se zahrnuje pojistné nebezpečí akutní otravy ryb exogenními jedovatými látkami, které byly do organismu přijaty z vnějšího prostředí, přičemž se za otravu nepovažuje intoxikace látkami s kumulativními účinky, autointoxikace organismu a chronické otravy. Rovněž jako v předchozích nebezpečích se rozumí uhynutí nebo utracení pojištěných ryb z důvodu působení pojistného nebezpečí, pokud by nebylo případně ujednáno jinak.

4.10 Pojištění neohlášeného přerušení dodávky elektrického proudu

V této kategorii je zahrnuto pojistné nebezpečí neohlášeného přerušení dodávky elektrického proudu z veřejné distribuční sítě, potvrzené dodavatelem elektrické energie. Opět jako v předchozích nebezpečích se rozumí uhynutí nebo utracení pojištěných ryb z důvodu působení tohoto pojistného nebezpečí, pokud by nebylo případně ujednáno jinak.

4.11 Speciální výluky z pojištění

Pojištění kteréhokoli typu rizik se nevztahuje na škody:

- vzniklé porušením předpisů o veterinární péči
- z příčin vzniklých před počátkem pojištění ryb
- vzniklé jako běžné biologické a provozní ztráty
- vzniklé rybožravými predátory
- vzniklé udušením ryb nedostatkem kyslíku ve vodě, s výjimkou pojistných událostí vzniklých z důvodu působení typu pojistného nebezpečí neohlášeného přerušení dodávky elektrického proudu z veřejné distribuční sítě
- prostou krádeží ryb

4.12 Pojistná hodnota – pojistná částka pro ryby

Pro správné ocenění pojištěné ryby v příslušné kategorii je potřeba od klienta zjistit všechny potřebné údaje týkající se ceny a hmotnosti. Pojistnou hodnotou se proto rozumí průměrná roční produkce pojištěných ryb daného druhu a kategorií, stanovená jako suma plánované roční výroby v kg jednotlivých pojištěných druhů a kategorií ryb a cena za kg hmotnosti těchto druhů a kategorií ryb. Pojistnou částku si stanovuje pro každou pojištěnou položku v pojistné smlouvě pojistník na vlastní odpovědnost tak, aby odpovídala pojistné hodnotě pojištěného zvířete (i přesto, že si může klient – pojistník sjednávat pojistnou smlouvu prostřednictvím makléře, nelze zapomínat na to, že vždy za stanovení pojistné částky nese zodpovědnost pojistník). Pojistná částka je horní hranicí pojistného plnění pojišťovny, není-li v pojistné smlouvě nebo ve smluvním ujednání dohodnuto jinak.

4.13 Spoluúčast

Pokud není v pojistné smlouvě ujednáno jinak, podílí se na úhradě pojistného plnění z každé pojistné události pojištěný částkou vyjadřující spoluúčast na pojistném plnění, a to procentem uvedeným v pojistné smlouvě.

U tohoto typu pojištění v posledních třech letech Česká pojišťovna odstoupila od vyjádření spoluúčasti v Kč a přešla raději na procentickou hodnotu spoluúčasti.

4.14 Pojistné

Podkladem pro výpočet pojistného za sjednanou pojistnou dobu je plánovaná produkce pojištěných ryb v kg, stanovená pro jednotlivé kategorie ryb, uvedené v pojistné smlouvě a dohodnuté pojistné částky za jeden kilogram hmotnosti dané kategorie ryb. Úhradu pojistného je možné provádět 1x ročně, ale pojišťovna vychází klientům vstříc i v možnosti rozložení splátek na področní splacení (zpravidla to bývají čtvrtletní splátky nebo procenticky je možné rozložení splátek na 30 % splatit do 31. května a 70 % zpravidla do 31. října).

4.15 Zachraňovací náklady

I přesto, že jsou ve všeobecných pojistných podmínkách stanovena obecně pravidla zachraňovacích nákladů, přesto pojišťovna specifikuje do pojistné smlouvy příslušnou klauzuli, kdy nahradí účelně vynaložené zachraňovací náklady do výše 10% z pojistné částky bezprostředně ohrožených pojištěných zvířat. Zároveň uvádí i o jaké zachraňovací náklady se nejedná. Jsou to náklady spojené např. s medikací, veterinární péčí, desinfekcí, desinsekcí, deratizací, výživou a ošetřováním, ustájením, uložením a dopravou, s výjimkou evakuace pojištěných zvířat.

Některé z těchto vyjmenovaných nákladů by klient rozhodně uvítal v rozsahu krytí, protože tvoří nemalou výdajovou položku, ale bohužel tato specifika má pojišťovna striktně mezi výlukami.

4.16 Plnění pojišťovny v případě pojistné události z pojištění ryb

V případě, že nastala pojistná událost a vzniklo-li právo pojištěnému na plnění, pak je pojišťovna povinna vyplatit částku, odpovídající ceně a hmotnosti pojištěných ryb daného druhu a kategorie určené ke dni pojistné události, nejvýše však pojistnou částku uvedenou pro ryby daného druhu a kategorie v pojistné smlouvě. Může se ale také stát, že skutečný výlovek je vyšší než plánovaný a potom je pojišťovna povinna plnit pouze do výše prokázaných vícenákladů na dosazení obsádky ryb.

Pojišťovna má také právo na snížení pojistného plnění v případě, že pojištěný porušil povinnosti uložené mu zákonem o veterinární péči a předpisy na něj navazující v platném znění, všeobecnými pojistnými podmínkami, případně smluvními ujednáními nebo pojistnou smlouvou.

Rovněž může pojišťovna krátit pojistné plnění, pokud došlo v době trvání pojištění k opakovaným škodám na pojištěných rybách způsobených stejným pojistným nebezpečím.

Pojišťovna v pojistné smlouvě stanovuje pro klienta upozornění, že výše plnění pojišťovny z jedné pojistné smlouvy pojištění ryb a ze všech pojistných událostí na rybách v jednom kalendářním roce, nesmí převýšit úhrn pojistných částek pojištěných ryb v daném roce.

Pro uplatnění práva na pojistné plnění, v případě vzniku pojistné události, je pojištěný povinen předložit pojišťovně osvědčení o příčině této události, vystavené na základě výsledků dostupných vyšetřovacích metod, v případě onemocnění orgánem veterinární správy nebo státním veterinářem, v ostatních případech oprávněným veterinárním lékařem. Dále také potvrzení asanačního podniku o převzetí uhynulých ryb. Pojišťovna většinou dává do výjimky, kategorie kapra K 1. Nedílnou součástí předkládaných dokladů je evidenci o obsádce a výlovku rybochovných zařízení, odchyty a odlovy ryb, zpráva veterinárního lékaře o průběhu onemocnění, opakované vyšetření SVÚ (Státní výzkumný ústav, jeho krajská pracoviště) a další dokumenty vyžádané pojišťovnou. Z každého jednání se pořizuje záznam z jednání, kde má možnost každá ze stran zapsat své stanovisko a toto platí i pro likvidátora, kde má tímto záznamem z jednání možnost vyžádání si dalších dokumentů.

4.17 Povinnosti pojistníka - pojištěného – pouze pro pojištění ryb

Do pojistné smlouvy je pojistník – pojištěný povinen uvést rovněž všechny rybníky (bez rybníků určených pro sportovní rybolov a bez rybochovných zařízení, kde chovají generační ryby, tyto se nepojišťují), v nichž pojištěné ryby chová, včetně jejich výměry. Celkovou hmotnost pojištěných ryb, jako roční produkci pojištěných ryb daného druhu a kategorií, stanovenou jako sumu plánované roční výroby v kg jednotlivých pojištěných druhů a kategorií ryb.

Pojištěný je povinen oznámit pojišťovně bezprostředně poté, nejpozději však do 3 dnů, vznik pojistné události nebo i podezření z ní a sdělit pojišťovně předběžné termíny výlovů postižených rybochovných zařízení. Pojištěný předkládá pojišťovně pravidelně před jarními a podzimními výlovy seznamy lovených rybníků. Pojištěný je dále povinen si vést evidenci o obsádkách rybochovných zařízení dle platných předpisů.

V případě, že pojištěný zjistí vznik nějakého onemocnění nebo i podezření z něho, je povinen zajistit vyšetření postižených ryb Státním veterinárním ústavem nebo autorizovaným pracovištěm specializovaným na dané onemocnění.

V případě, že došlo k úhynu nebo utracení pojištěných zvířat v důsledku nastalé škody otravou, musí pojištěný předložit pojišťovně pitvu provedenou autorizovaným pracovištěm s průkazem přítomnosti a identifikaci jedovaté látky, která otravu způsobila. Rovněž tak musí doložit pitevní zprávu v důsledku nastalé škody živelní událostí nebo přerušením dodávky elektrické energie z veřejné distribuční sítě.

Pokud nastane škoda živelní událostí, musí pojištěný oznámit pojišťovně přesný termín výlovu (včetně případných letních odlovů) nejméně 10 dnů předem.

V případech, kdy je sjednán typ pojištění přerušení dodávky elektrickým proudem, a je k dispozici náhradní zdroj elektrické energie, je pojištěný povinen udržovat tento tak, aby odpovídal platným technickým normám, přičemž revize tohoto zařízení nesmí být starší dvaceti čtyř měsíců.

Pojištěný je dále povinen dodržovat platné předpisy o veterinární péči a ostatní platné předpisy a nařízení týkající se provozovaného chovu zvířat, zejména zásady protinákazové ochrany chovů a zajistit odborné ošetření a léčbu zvířat podle pokynů státní veterinární správy nebo oprávněného veterinárního lékaře.

4.18 Výkladová ustanovení v pojistné smlouvě pro ryby

I přesto, že se pojišťovna v textaci pojistné smlouvy odkazuje na jednotlivé články a ustanovení vyplývající ze všeobecných pojistných podmínek, poukazuje samostatně na důležité body, které výslovně specifikuje do pojistné smlouvy. Jedná se například o textaci týkající se chovu zvířat, kdy musí být všechna zvířata téhož druhu jednoho chovatele.

Dále kategorie zvířat jsou zvířata téhož druhu chovaná zpravidla stejnou technologií nebo pro stejný účel v rámci věkových, případně hmotnostních rozmezích.

Předpisy o veterinární péči jsou zákon o veterinární péči (veterinární zákon) a předpisy na něj navazující v platném znění. Orgán veterinární správy je krajská veterinární správa, popřípadě jiný orgán státní správy ve věcech veterinární péče, oprávněný naříditi mimořádná veterinární opatření podle zákona o veterinární péči.

Běžné provozní ztráty jsou škody, které vznikají v chovech zvířat nenahodile v průběhu výrobního cyklu vlivem chovatelských a technologických faktorů. Odečítají se při likvidaci škod. Jejich výši stanovuje pojišťovna podle normativů stanovených pro účely tohoto pojištění.

Utracení zvířete z důvodu nákazy je usmrcení zvířete nemocného některou z nález vyjmenovaných v pojistných rizicích smluvních ujednání, v případě vyhlášení mimořádných veterinárních opatření i usmrcení zvířete podezřelého z nákazy nebo i z nakažení touto nákazou, o které tak rozhodl orgán veterinární správy.

Utracení zvířete z důvodu infekčních nemocí vyjmenovaných v rizicích smluvního ujednání, je usmrcení zvířete se specifickými klinickými příznaky onemocnění a s infaustní prognózou jeho vyléčení, provedené tehdy, jestliže podle předpisů o veterinární péči musí být celé tělo zvířete posouzeno jako nepoživatelné.

Utracení zvířete z důvodu živelní události, akutní otravy nebo poškození organismu zvířete způsobené, přerušením dodávky elektrického proudu z veřejné distribuční sítě, je usmrcení poraněného zvířete, které je v přímém ohrožení života nebo je prognóza jeho vyléčení infaustní.

Klient musí také pojišťovně doložit seznam rybníků a rybochovných zařízení pro dané pojistné období, kde hodlá chov ryb realizovat. Toto se zpravidla dokládá po jarních výlovech a následných obsádkách, kdy je již zhodnocen stav ryb v rybnících, provedeno doobsazení rybníků a provedeny všechny nové obsádky.

4.19 Předpoklady vzniku škody

Škoda v souvislosti s produkcí kapra může vzniknout z několika příčin. Může se jednat o škody z živelních událostí, ze kterých přicházejí v úvahu převážně škody typu povodně nebo škody způsobené nákazou, ostatním infekčním onemocněním, akutní otravou nebo přerušением dodávky elektrické energie z veřejné distribuční sítě. Tady hovoříme o škodách, které v důsledku vyšší moci, různých přírodních vlivů, mohou nastat. Tyto typy škod má ve svém portfoliu pojistné ochrany Česká pojišťovna.

Není možné zde nezmínit i cílené škůdce v podobě vandalů a jejich úmyslné škody typu krádeže nebo znečištění vody. Tyto škody jdou pak k tíži pojištěného, jelikož mu je nikdo neuhradí. Navíc má pojištěný s těmito škodami i zvýšené náklady na jejich likvidaci. Ve většině případů se nepodaří chytit ani objasnit viníka, tudíž není ani po právu za své chování nikdo potrestán.

Existují **škody**, které jsou v současné době z pohledu pojišťovny **nepojistitelné**, jako je například kyslíkový deficit, rybolovní predátoři v podobě vydry nebo kormoránů nebo to mohou být škody způsobené případným porušením veterinárních předpisů ze strany rybářů. V případě takovýchto škod nejsou rybáři ničím chráněni a likvidaci škody jsou nuceni hradit z vlastních prostředků.

4.21 Další možná připojištění zemědělských rizik

Všeobecné pojistné podmínky jednotlivých pojistitelů, kteří jsou schopni pojistit zemědělskou činnost, jsou v základní fázi velmi obecné. Konkrétní dotváření pojistné ochrany je většinou prováděno na základě předem projednaných pojistných nebezpečí a textace pojistné smlouvy se vytváří dle specifik podnikatelského subjektu. Některé typy pojistných nebezpečí, které mají již své pevnější podoby ochrany, jsou potenciálním klientům prezentovány jako doplňkové pojistné podmínky. Tento druh pojistné ochrany se týká zejména pojištění plodin, pojištění zvířat, pojištění lesních porostů a speciálních porostů a pojištění koní. Liší se mimo jiné také v tom, jaký rozsah pojistného krytí je obsažen již v základním rozsahu a jaká rizika, formou specifického připojištění, jsou dále ujednána.

Pro kategorii pojištění ryb bohužel neexistují žádná možná připojištění, jelikož je to tak specifický druh pojištění, který se detailně vytváří subjektu na míru a hranice volitelnosti z různých variant je prakticky nulová. Právě proto, že se vychází z nabídky jedné pojišťovny, která má striktní pravidla. Prakticky je stanoven od pojišťovny maximální rozsah tohoto rizika uvedený do pojistné smlouvy, za určitou výši pojistného, která není až tak zanedbatelná. Zájemcem o pojištění je postupně rozsah ochrany snižován tak, aby bylo pokryto to nejvíc potřebné riziko a aby se tento finančně vešel do svých možností. Toto ale není dobrá cesta a předmětem cíle. Cílem je, aby byla maximální pojistná ochrana za přijatelnou cenu pojistného.

4.22 Dotazníková metoda a její vyhodnocení

Pro zjištění stavu a zajištění aktuálních informací týkajících se zemědělského pojištění, konkrétně pojištění kaprovitých ryb, byla použita dotazníková metoda. Bylo osloveno celkem sto společností zabývajících se chovem ryb. Pro snadnější a rychlejší formu vyplnění dotazníku bylo zvoleno pouze deset cílených otázek k tomuto tématu, kde zaškrtačací metodou byly na výběr dvě možnosti odpovědí, které vystihovaly nejlépe danou skutečnost. Bylo provedeno rozklíčování odpovědí a jejich vyhodnocení. Na základě provedené sumarizace dat z těchto dotazníků byl vytvořen tabulkový přehled společností a provedeny grafy, které přehledněji zobrazují výsledky dotazníkového šetření. V zájmu došetření některých dílčích poznatků byly společnosti telefonicky kontaktovány, probíhaly diskuse, kde s nimi byly dořešeny některé nejasnosti v odpovědích. Některé společnosti byly navštíveny osobně a při těchto setkáních byly získány ještě i další informace týkající se pojistné ochrany dalších majetků a případných nespokojeností s některými dalšími druhy pojištění.

Dotazník je nedílnou přílohou diplomové práce.

Následuje tabulka a grafy dotazníkového šetření.

Obrázek 1 – Tabulka výsledků dotazníkových šetření – 1. část

Firma	A.s.	S.r.o.	FO-OSVČ	Otázka 1		Otázka 2		Otázka 3		Otázka 4		Otázka 5		Otázka 6		Otázka 7		Otázka 8		Otázka 9		Otázka 10		
				ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO
1	X			X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		
2	X			X		X		X		X		X		X	X				X		X		X	
3	X			X		X		X		X		X		X	X				X		X		X	
4	X			X		X		X		X		X		X	X		X		X		X		X	
5		X			X		X	X		X		X		X	X		X		X		X		X	
6			X	X		X	X			X		X		X	X				X		X		X	
7		X		X		X		X		X		X		X	X		X		X		X		X	
8		X		X		X		X		X		X		X	X				X		X		X	
9		X		X		X		X		X		X	X		X				X		X		X	
10	X			X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		
11			X	X		X		X		X		X		X	X				X		X		X	
12			X		X	X			X		X	X			X	X		X			X		X	
13		X		X		X		X		X		X		X	X				X		X		X	
14	X			X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		
15		X		X			X	X		X		X		X	X		X		X		X		X	
16	X			X		X		X		X		X		X	X				X		X		X	
17		X			X		X	X		X		X	X		X				X		X		X	
18		X		X		X		X		X		X		X	X		X		X		X		X	
19			X		X	X		X		X		X		X	X				X		X		X	
20			X	X		X		X		X		X		X	X				X		X		X	
21		X			X	X		X		X	X			X	X		X		X		X		X	
22		X		X		X		X		X		X		X	X				X		X		X	
23			X	X		X		X		X		X		X		X			X		X		X	
24			X	X		X		X		X	X			X	X				X		X		X	
25			X		X	X			X		X		X		X	X			X		X		X	
26			X	X		X		X		X		X		X	X				X		X		X	
27	X				X	X			X	X		X	X			X		X		X		X	X	
28			X	X		X		X		X		X		X	X		X		X		X		X	
29		X		X		X		X		X		X		X	X				X		X		X	
30		X			X	X			X	X		X		X		X	X			X		X	X	
31			X	X		X		X		X		X		X	X				X		X		X	
32		X		X		X		X		X		X	X		X				X		X		X	
33		X		X		X		X		X		X		X	X				X		X		X	
34		X		X			X	X		X		X		X	X				X		X		X	
35			X	X		X		X		X		X		X	X				X		X		X	
36		X			X		X		X		X	X		X		X	X			X		X	X	
37		X			X		X		X		X	X		X		X	X			X		X	X	
38	X				X	X			X	X			X	X			X		X		X		X	
39		X		X			X	X		X	X		X		X		X		X		X		X	
40		X			X		X		X		X	X		X		X	X			X		X	X	
41		X			X				X		X		X	X			X		X		X		X	X
42		X		X			X	X		X	X			X	X		X		X		X		X	X
43			X	X		X		X		X			X		X	X			X		X		X	X
44		X		X			X	X		X		X	X		X				X		X		X	X
45		X		X			X	X		X	X			X	X		X		X		X		X	X
46			X	X		X		X		X			X	X		X			X		X		X	X
47			X	X		X		X		X			X		X	X			X		X		X	X
48			X	X			X	X		X	X			X	X				X		X		X	X
49		X		X			X	X		X	X		X		X		X		X		X		X	X
50		X		X			X	X		X		X		X	X				X		X		X	X

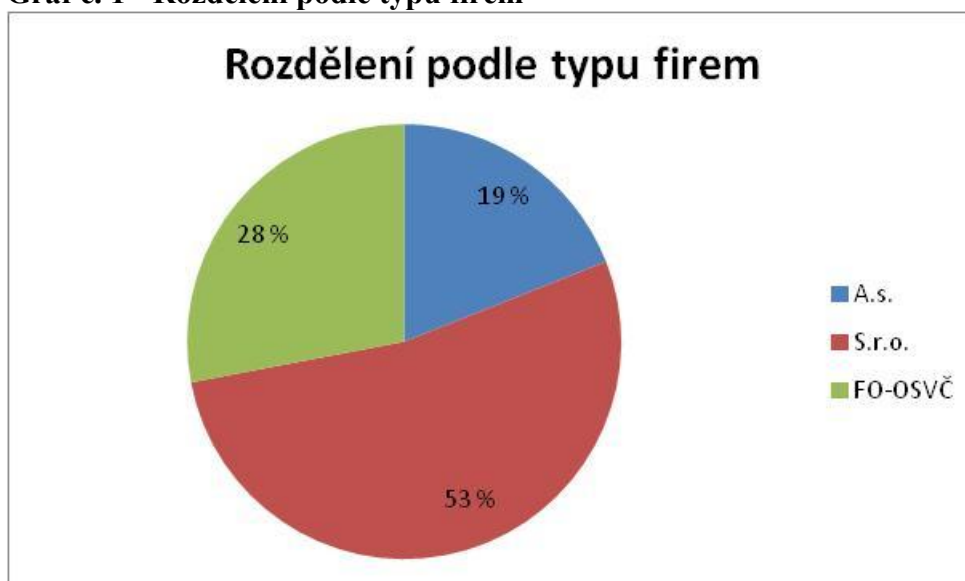
Zdroj: Autorka - vlastní zpracování

Obrázek 2 – Tabulka výsledků dotazníkových šetření – 2. část

Firma	A.s.	S.r.o.	FO-OSVČ	Otázka 1		Otázka 2		Otázka 3		Otázka 4		Otázka 5		Otázka 6		Otázka 7		Otázka 8		Otázka 9		Otázka 10		
				ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO
51		X			X		X		X		X		X		X		X		X		X		X	
52	X			X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
53		X			X		X		X		X		X		X		X		X		X		X	
54		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
55		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
56			X	X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
57		X			X		X		X		X		X		X		X		X		X		X	
58		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
59	X				X		X		X		X		X		X		X		X		X		X	
60		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
61		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
62	X				X		X		X		X		X		X		X		X		X		X	
63		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
64		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
65		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
66			X	X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
67			X	X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
68			X	X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
69		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
70	X			X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
71		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
72			X	X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
73		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
74	X			X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
75		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
76		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
77		X			X		X		X		X		X		X		X		X		X		X	
78			X	X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
79			X	X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
80	X			X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
81		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
82		X			X		X		X		X		X		X		X		X		X		X	
83	X			X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
84	X			X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
85			X	X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
86		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
87		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
88			X	X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
89	X			X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
90		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
91		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
92		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
93	X				X		X		X		X		X		X		X		X		X		X	
94		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
95			X	X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
96			X	X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
97		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
98		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
99		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X
100			X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X	

Zdroj: Autorka - vlastní zpracování

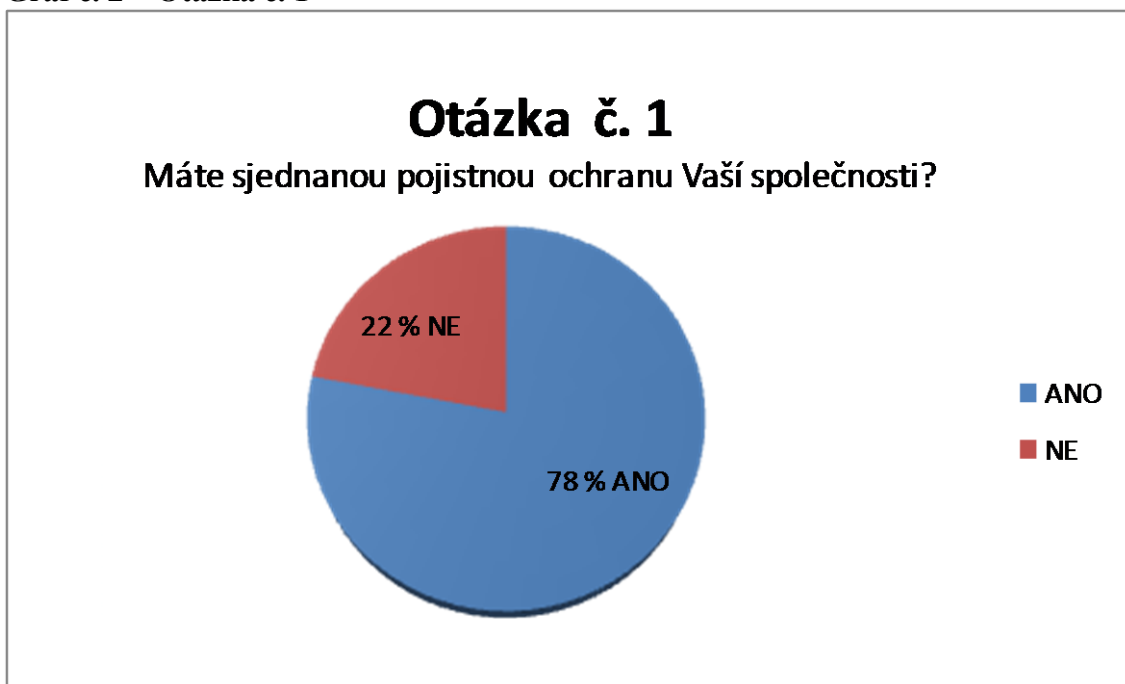
Graf č. 1 - Rozdělení podle typu firem

Zdroj: Autorka - vlastní zpracování

Dotazníkovou metodou bylo osloveno celkem sto společností. Z výsledků šetření vyplynulo, že z oslovených společností tvoří portfolio dotázaných 19 % akciových společností, 53 % společností z respondentů tvoří společnosti s ručením omezeným. Fyzické osoby, samostatně výdělečně činné, tvořily celkem 28 % z celkového počtu respondentů.

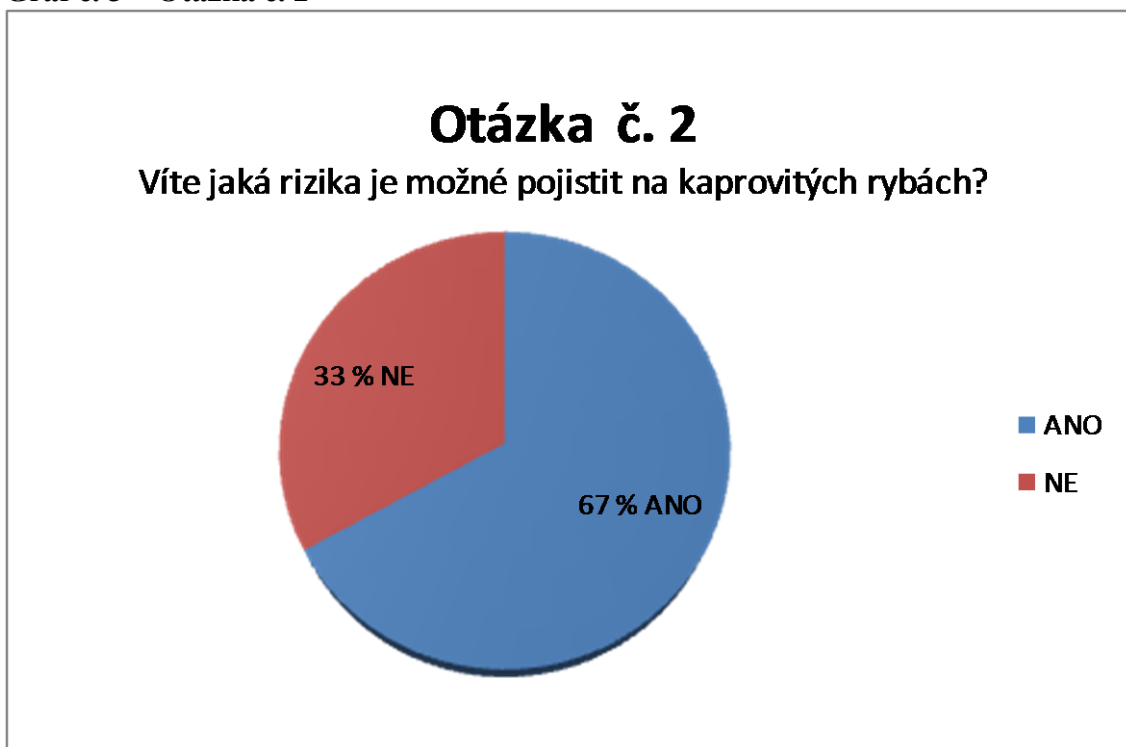
Graf č. 2 – Otázka č. 1

Zdroj: Autorka - vlastní zpracování

Na otázku, zda mají dotázaní respondenti sjednanou pojistnou ochranu své společnosti, odpovědělo záporně 22 % respondentů a kladně 78 % respondentů. Dílčími telefonickými dotazy bylo následně zjištěno, že mají sjednáno většinou jen zákonné pojištění týkající se vozidel, což považovali mnozí dotázaní, jako samozřejmost, ale přesto to do dotazníku dále nerozváděli. Většinou chápali dotaz směřovaný spíše k majetku, jako k budovám a věcem takovým. Ti, kdo měli pojištěny polnosti nebo hospodářská zvířata, tak pojem pojištění většinou specifikovali až při telefonickém nebo osobním kontaktu.

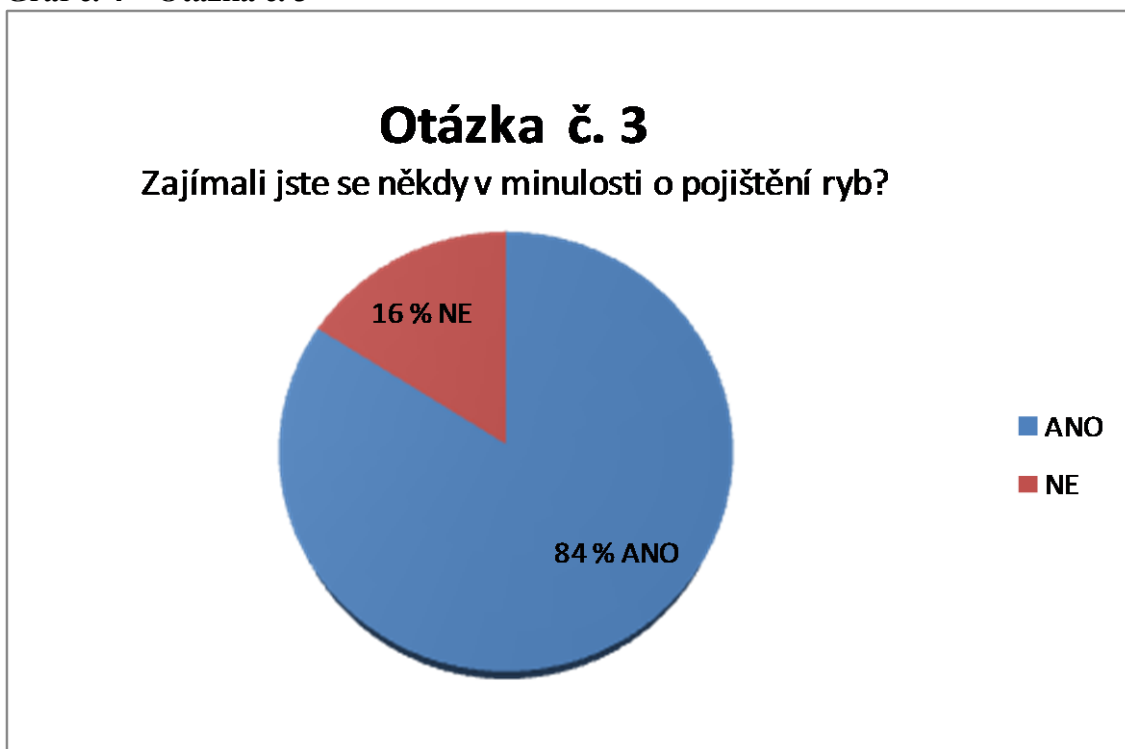
Graf č. 3 – Otázka č. 2

Zdroj: Autorka - vlastní zpracování

Na další dotaz o znalostech rozsahu pojištění, na jaká možná rizika a detailní možnosti pojištění se mohou kaprovité ryby pojistit, odpovědělo 67 % respondentů, že ve většině případů vědí o rizicích živelních a o možnosti pojištění různých nemocí. Jen 33 % odpovědělo záporně. Tady, buď nevěděli vůbec, na jaká všechna rizika se vztahuje pojistná ochrana, anebo se domnívali jen okrajově, čeho by se mohlo pojištění týkat. Tyto doplňující poznatky vyvstaly rovněž z telefonických rozhovorů.

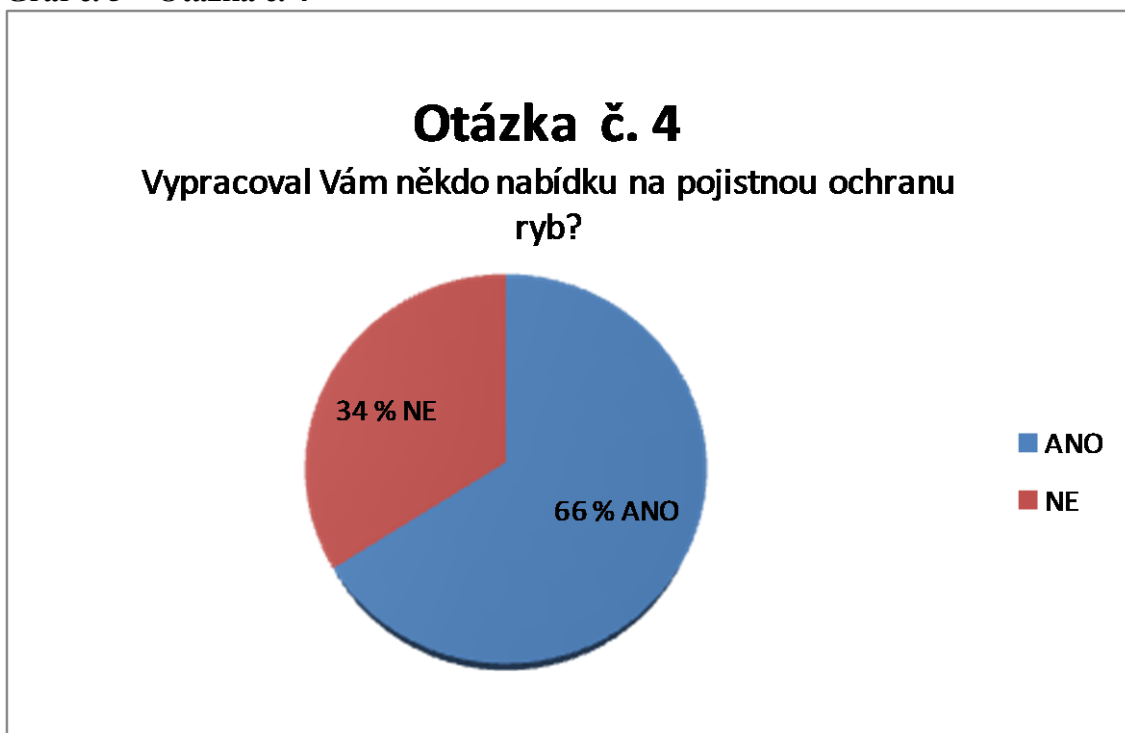
Graf č. 4 – Otázka č. 3

Zdroj: Autorka - vlastní zpracování

Z následujícího grafu jsou patrné výsledky zájmu podnikatelských subjektů o pojištění ryb v minulosti. Kladně odpovědělo 84 % dotázaných a záporně 16 %. Dílčími telefonickými dotazy bylo dále zjištěno, že se někteří z respondentů o tento druh pojištění nezajímali z toho důvodu, jelikož slyšeli od některých pojištěných kolegů, že měli negativní zkušenosti s pojišťovnami, především s výplatou pojistného plnění, a tudíž se raději o toto dále nezajímali.

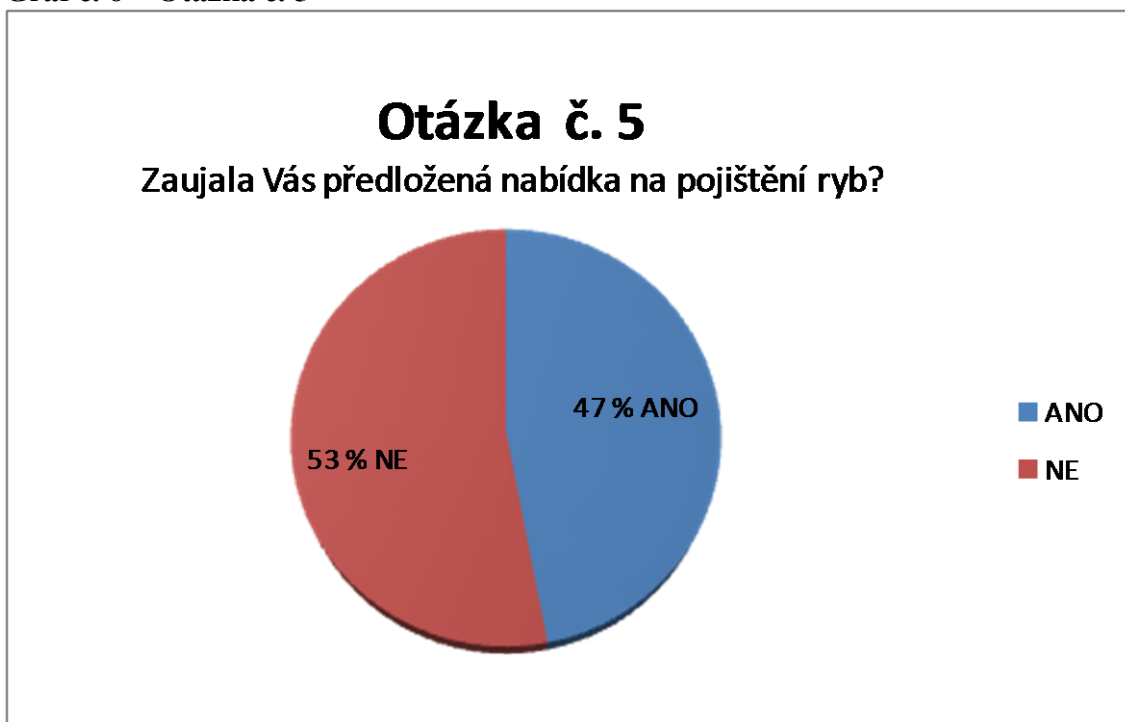
Graf č. 5 – Otázka č. 4

Zdroj: Autorka - vlastní zpracování

Výsledky průzkumu na otázku ohledně vypracování nabídky na pojistnou ochranu ryb odpověděla většina respondentů celkem 66 % kladně. Z doplňujících dotazů následně vyvstalo, že někteří si ji nechali i opakovaně vypracovat v období 2 až 3 let, aby zjistili, jak se mění výše pojistného. Respondenti, kteří se o pojištění ryb v minulosti nezajímali, tvoří 34 % z dotázaných.

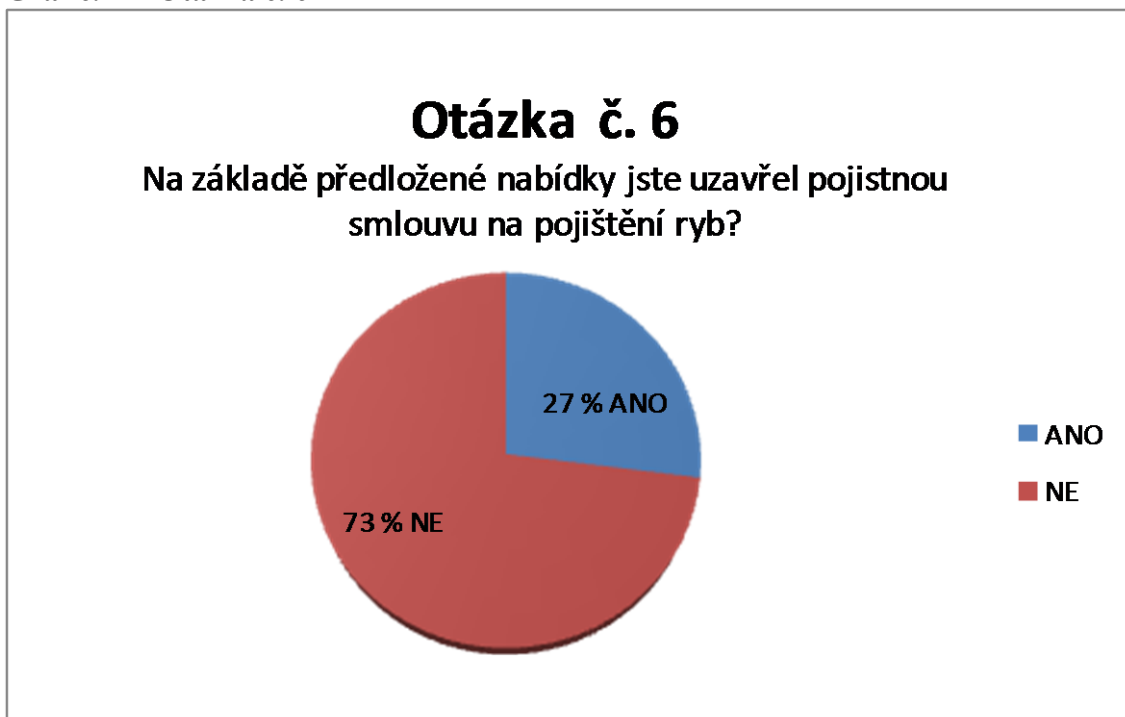
Graf č. 6 – Otázka č. 5

Zdroj: Autorka - vlastní zpracování

Předložená nabídka na zájem o pojištění ryb zaujala a oslovila 47 % respondentů a 53 % respondentů nikoliv. Respondenty, které nabídka nezaujala, se jevila příliš vysoká cena za pojistné tohoto rizika. V rozhovoru někteří sdělili, že raději budou investovat své finance jiným směrem. Respondenty, které nabídka zaujala, se rozhodli pojištění realizovat a mají tak ve většině případů, pojištěn s rybami i další hmotný a nehmotný majetek, tzv. balíček pojištění, který jim pojišťovna uceleně nabídla.

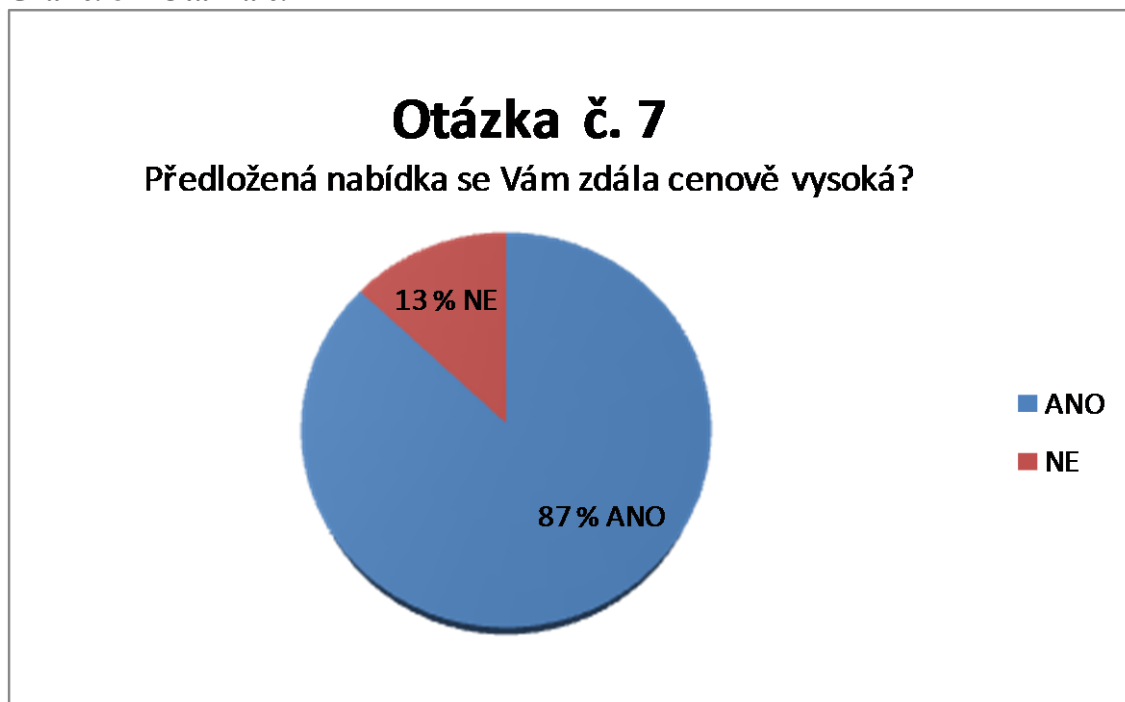
Graf č. 7 – Otázka č. 6

Zdroj: Autorka - vlastní zpracování

Pojištěné ryby má podle průzkumu zrealizováno 27 % dotázaných a 73 % nikoliv. Důvodem pro nepojištění tohoto rizika je vysoká cena pojistného. Tento názor a zjištění se projevuje zejména u fyzických osob podnikajících jako OSVČ a nebo u některých menších s. r. o. společností. Naopak akciové společnosti měly zájem pojistit si většinu rizik, které by jim v rámci své činnosti mohli případně někdy v budoucnu vyvstat.

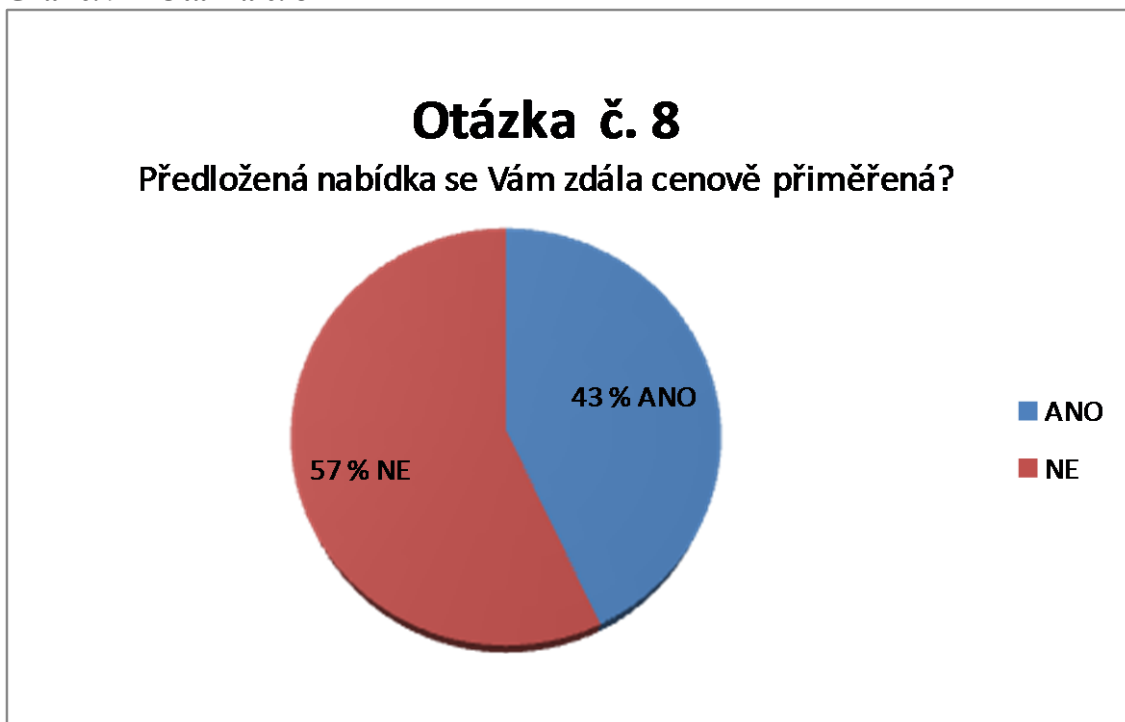
Graf č. 8 – Otázka č. 7

Zdroj: Autorka - vlastní zpracování

Jak je již patrné z předchozích grafů, respondenti jsou ovlivněni předloženou nabídkou na pojištění ryb. Cenová výše pojistného se jim jeví jako příliš vysoká, a tudíž od realizace uzavřít následně pojistnou smlouvu, ustoupili. Tomu odpovídají i výsledky šetření, kdy 87 % dotázaných vidí cenu pojistného jako vysokou cenu, 13 % dotázaných shledává cenu pojistného za toto riziko jako přijatelnou. Opět se tato situace odvíjí od jednostranného pohledu na toto specifické riziko a od toho, kam směřují myšlenky samotných podnikatelů.

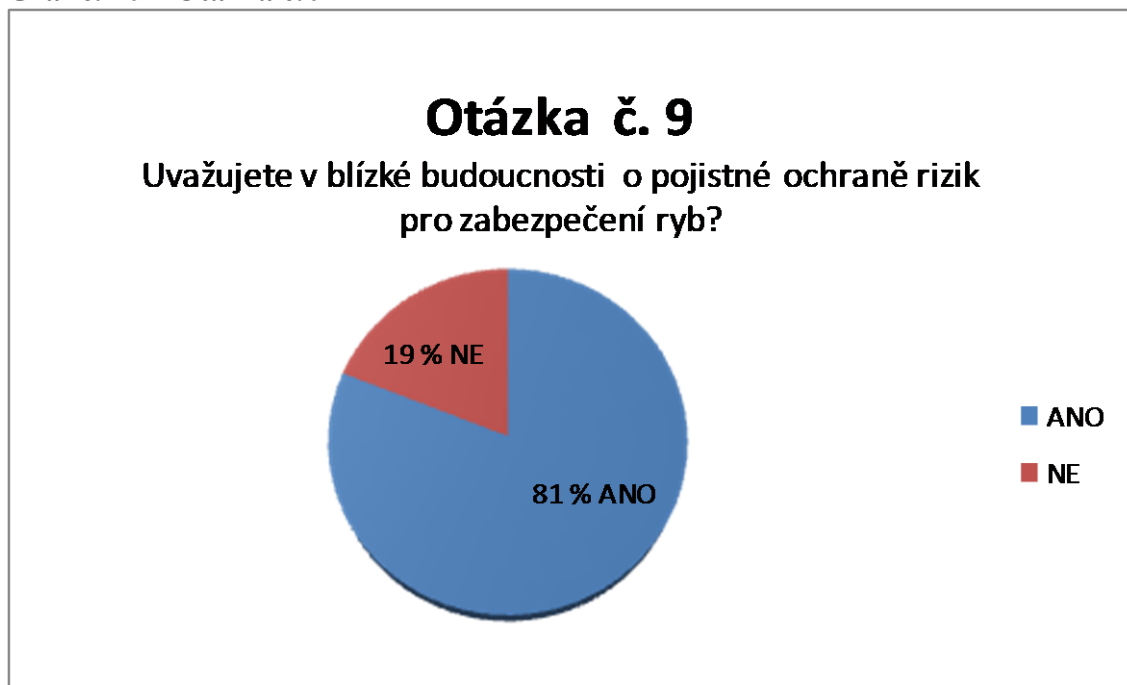
Graf č. 9 – Otázka č. 8

Zdroj: Autorka - vlastní zpracování

Cenově přiměřená hladina pojistného se jevila 43 % dotázaných a 57 % se jevila vysoká. Mezi hlavní doplňující dotazy ze strany respondentů patřily například dotazy typu, zda nejde vypustit nějaké riziko ze živlu, aby se snížilo pojistné. Některým respondentům se jevilo, že právě živel nemůže v takové míře nastat, jako třeba nákaza různými onemocněními. Většina z nich zapomínala na potencionální riziko povodní, které když nastanou, tak napáchají největší škody. Jejich některé argumenty, že povodně se vyskytují jen v některých lokalitách a ještě tak cca za 8 – 10 let, lze chápat po tu dobu, než se povodně dotknou těchto nepojištěných subjektů a ony potom začnou sčítat škody a zjistí, že tyto jsou daleko vyšší, než by byla cena pojistného, o které se tolik diskutovalo. V konečné fázi rozhovoru respondenti většinou pochopili, že zrovna živelní rizika jsou ucelena v tzv. balíčku, které pojišťovny rády nabízejí.

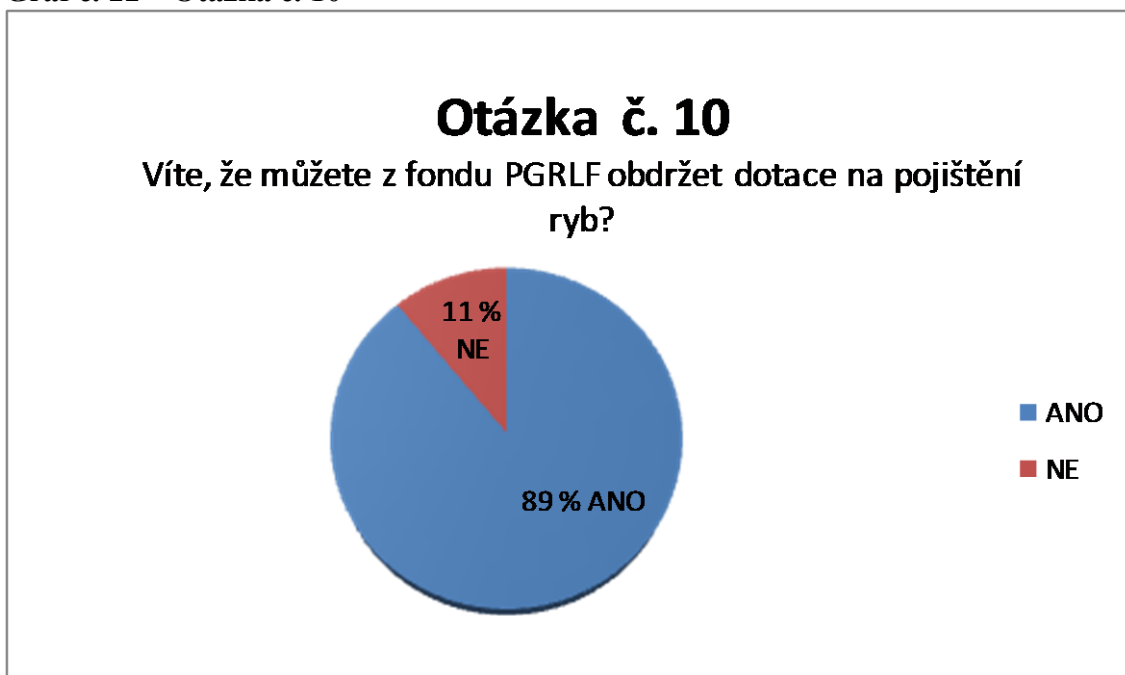
Graf č. 10 – Otázka č. 9

Zdroj: Autorka - vlastní zpracování

Vzhledem k potencionálnímu riziku povodní, které se v posledních letech stále častěji objevují, si patrně řada rybářů uvědomila, že při nich přicházejí o značnou část produkce, a tudíž se jim nabízí možnost pojistné ochrany. Z dotazu č. 9, o úvaze na pojištění ryb v blízké budoucnosti vyplynulo, že 81 % dotázených se touto otázkou zabývá a 19 % zatím tuto problematiku neřeší. Pořád je dosud nepřesvědčil rozsah pojistné ochrany před výší pojistného. Z doplňujících dotazů vyvstala zejména obava, zda pojišťovna nebude mít přehnané a mimořádné požadavky na dokladovost při likvidaci pojistné události a nebo, že v době povodní nebudou mít na likvidaci rybáři čas. Tyto obavy vyvstaly zejména od těch rybářů, kteří neznali blíže postup likvidace škod po povodních.

Graf č. 11 – Otázka č. 10

Zdroj: Autorka - vlastní zpracování

Tato otázka byla do dotazníku dána záměrně, aby trochu navnadila skepticky smýšlející klienty a povzbudila je k možnému budoucí realizaci pojištění. O možnosti získat dotační podporu na pojištění z fondu PGRLF (Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond) pro toto riziko má podvědomí 89 % dotázaných. 11 % respondentů sice někde něco zaslechla nebo si přečetla, ale podrobnější informace zatím nezjišťovala, a to většinou s ohledem na to, že pojištění ryb nemá sjednáno. Vzhledem k tomu, že jim byla v doplňujícím rozhovoru sdělena výše podpory z roku 2015, která se pohybovala ve výši 50 % náhrad pojistného, byli někteří docela příjemně překvapeni.

I přes některé negativně vypadající výsledky šetření je patrné, že řadě společností není problematika pojistné ochrany ryb lhostejná a že o ní v budoucnosti uvažují. Celkově lze hodnotit výsledky pozitivně, neboť ukázaly obrovský prostor a rezervy pro osvětu, zejména pro lepší využívání dotačních titulů. Z celkového průzkumu pojišťoven lze cenovou hladinu pojistného ovlivnit jen minimálně, zejména proto, že na českém trhu má pro tento typ pojištění rizik monopolní postavení jedna pojišťovna a chybí tady konkurence.

Pojištění ryb není zcela jednoznačně jednoduchou a levnou záležitostí. Na základě provedeného průzkumu dotazníkovou formou, navazujícími telefonickými rozhovory a u některých klientů osobním jednáním bylo zjištěno, že řada rybářských společností sice o pojištění projevila zájem, nechaly si vyhotovit nabídku pojištění, ale po zjištění výše pojistného, raději od pojistného záměru odstoupily.

Byla vedena diskuse, jak s oslovenými respondenty, tak i následně se zástupci pojišťoven, o komplexním zajištění pojistné ochrany na všechna potřebná rizika vyplývající z podnikatelské činnosti společností zabývajících se chovem ryb, zda by se nenašlo nějaké komplexní a cenově přijatelnější řešení tohoto problému. Cílem bylo zjistit reakci pojišťovny na snížení pojistného u samotného rizika pojištění ryb. Česká pojišťovna toto vidí jednoznačně, je tam z jejího pohledu obrovské riziko škod, a tudíž zatím setrvává ve svém rozhodnutí, u tohoto rizika cenu nesnižovat.

Ty společnosti, které si nechaly vypracovat nabídky na pojištění ryb, mají tak alespoň představu o tom, s jakými náklady by v budoucnu měly počítat, pokud by se k tomuto kroku následně rozhodly. Pojištění ryb se proto stává záležitostí převážně středněvelkých a velkých rybářských společností.

Potencionální zájemci o pojištění opomněli ale i tu skutečnost, že mají možnost prostřednictvím **fondů PGRLF**, (Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond) dostat zpět určitou část vynaložených nákladů na pojištění. Toto jim bylo osvětleno při doplňujících rozhovorech. Konkrétně se vychází z celkového uhrazeného ročního pojistného, zaplaceného pojišťovně do data 30. října a tato vydá pojištěnému následně potvrzení o celkové výši uhrazeného pojistného. Hlavní podmínkou je včasné podání žádosti na fond, a to před první platbou pojistného. Na konci roku se všechny podané žádosti ekonomicky vyhodnotí a dle finančního plánu pro příslušný rok se stanovuje procento výše podpory pro aktuální rok. Dotace se vztahuje jmenovitě na pojištění plodin a hospodářská zvířata, nikoliv na majetek. V každém roce je výše podpory odlišná. V roce 2015 dosahovala následující výše:

- Pro plodiny – speciální i ostatní – výše 50 %
- Pro hospodářská zvířata – výše 50 %
- Pro školky a lesní porosty – výše 30 %

z vyhlášených rizik podporovaných z tohoto fondu a přirozeně pojištěných ve smlouvě a dále se potom výše dotace odvíjí také od množství podaných žádostí.

Pro vylepšení příznivější výše pojistného bylo zjištěno, že mají klienti určitý prostor pro vyjednávání s pojišťovnou v době textace pojistné smlouvy, a to spočívá v možnostech úprav zvláštního ujednání a jeho zakotvení do pojistné smlouvy, kdy lze ujednat i bonusový program, založený na výši škodního průběhu. Tady se dá zcela spolehlivě říci, že se tak klient dostává do přijatelnějších cenových podmínek. Zpravidla tu bývá ale problém, jelikož na toto musí přistoupit i pojišťovna. Ta však převážně z titulu vysokého škodního průběhu tyto klauzule odmítá zakotvit do pojistné smlouvy.

4.23 Zkvalitnění prostředí pro výrobu kapra, ochrana ŽP, dotační fondy

V souvislosti s rybářským podnikáním je ochrana životního prostředí na prvním místě. Pro rybářské společnosti podnikající na vodních tocích není jednoduchou záležitostí, zejména v období sucha a nedostatku vody. Vzhledem k tomu, že největší rybářská společnost podniká v pásmu chráněné krajinné oblasti, musí o to víc dbát na ochranu životního prostředí a respektovat přísnější podmínky stanovené Ministerstvem životního prostředí a příslušné zákony a vyhlášky, jak ČR, tak i EU. Nerespektování příslušných zákonů týkající se této oblasti by mělo za následek v podobě vysokých pokut.

Na ochranu životního prostředí reagují i pojišťovny, které mají tuto problematiku ošetřenu ve všeobecných pojistných podmínkách, většinou však v neprospěch pojištěných, tj. nenabízejí jí vůbec. Z toho důvodu je zapotřebí pečlivě vybírat pojišťovnu a studovat jejich pojistné podmínky. Všeobecné podmínky pojistitelů působících na našem trhu obsahují obdobu výluky škod způsobených na životním prostředí. Někteří pojistitelé mají však základní krytí rozšířeno o škody na životním prostředí způsobené, tzv. náhle a nahodile (Sudden and Accidental). Vzhledem k vývoji pojistného trhu a konkurenčního boje pojišťoven přistupují již někteří z pojistitelů k této problematice pozitivněji a umějí již dnes škody na životním prostředí připojistit. Řešení této problematiky je většinou realizováno formou zvláštních ujednání k majetkovému a odpovědnostnímu pojištění nebo, v případě velkých společností, samostatnou

speciální smlouvou. Proto se vyplatí, i přes časovou náročnost, pečlivě prostudovat pojistné podmínky, aby byla zaručena skutečná ochrana všech našich potřeb a požadavků.

Ochrana životního prostředí je v předním zájmu státní politiky. Cílem státní politiky v oblasti vod je vytvoření podmínek tak, aby byla zajištěna udržitelnost hospodaření s omezeným vodním bohatstvím v České republice. Je proto nutné vytvoření souladu požadavků všech forem užívání vodních zdrojů s požadavky na ochranu vod a vodních ekosystémů. Zároveň je nutné zohlednit a respektovat opatření ke snížení škodlivých účinků vod. Hlavní zásady v oblasti ochrany vod vycházejí z rámcové směrnice EU o vodní politice a dalších směrnic týkajících se strategií EU pro udržitelný rozvoj.

V rámci zlepšení stavu rybničních soustav a rybníků pro chov ryb mají rybáři využít různých dotačních titulů, zejména z fondů EU. **Integrovaný regionální operační program pro období 2014 – 2020, Evropský námořní a rybářský fond a Operační program - Životní prostředí** - cílem je ochrana a zajištění kvalitního prostředí pro život obyvatel ČR, podpora efektivního využívání zdrojů, zmírňování změny klimatu a eliminace negativních dopadů lidské činnosti na životní prostředí. Je zaměřen na **zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní**, zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech, nakládání s odpady, ochrana a péče o přírodu a krajinu a energetické úspory. S tím souvisí například **čištění a bagrování hrází, koryt řek** a odstraňování bahenních nánosů ze dna rybníků, ale i opravy a **zpevnování hrází rybníků** a ostatních vodních toků.

Těmito opatřeními se zlepšuje průchodnost vodních toků a předchází se tak větším škodám, přicházejících zejména v období povodní. Rybáři tímto způsobem eliminují nejenom ztráty své, které se týkají zejména úhynu a úniku ryb při povodních, ale snižují tak i ztráty způsobené povodněmi na okolním prostředí v bezprostřední blízkosti těchto vodních zdrojů a toků, kde hospodaří.

4.24 Příklady pojistných událostí

S pojistnou ochranou ryb souvisí méně příjemná situace a tou jsou pojistné události. V rámci praktické části byly vyzkoušeny výpočty třech možných typů pojistných událostí, které se jeví, jako nejčastější příčiny škod a následné likvidace.

4.24.1 Podmínky pro vznik pojistné události

První podmínkou pro řešení pojistné události je včasná úhrada pojistného vyplývajícího z pojistné smlouvy. **Druhou podmínkou** je nahlášení pojistné události, které je zpravidla, dle klauzule v pojistné smlouvě, stanoveno na nejbližší možnou dobu po bezprostředním zjištění pojistné události, nejdéle do 3 dnů od vzniku pojistné události.

Dalšími podmínkami jsou například:

- **pořízení fotodokumentace z místa pojistné události** (toto si provádí v první fázi většinou klient sám, následně při návštěvě likvidátora si místo zdokumentovává i sám likvidátor a sepisuje se s klientem zápis z místa pojistné události)
- **doložení dokladů o obsádce rybníka a pohybů zkušebních odlovů** (klient má vytvořen vlastní formulář, kde je kromě údajů o pohybech obsádky především název rybníka, rozloha rybníka, datum vzniku pojistné události; tento formulář pojišťovna akceptovala; formulář je přílohou diplomové práce)
- **doložení dokladů o likvidaci uhynulých ryb** (kafilerní lístky s druhem a hmotností ryby)
- **doložení pitevní zprávy** od Státního veterinárního ústavu (tady je klient povinen dát k pitevnímu rozboru 3 – 5 ks živé ryby z inkriminovaného prostředí rybníka; pokud je úhyn ve stejném rybníce déle trvající a opakovaný, je pojištěný povinen cca po 5 – 10 dnech, provést další pitevní rozbor, aby se zjistila příčina úhynu a mohlo se předcházet dalším následným škodám)
- **doložení dokladů po výlovu rybníka** (stavy počtu ks ryb a jejich celková hmotnost)
- **doložení dokladů o postupu léčebných zákroků** od veterinárního lékaře v případech, kdy dochází k postupným úhynům na rybníce

Pojišťovna si vyžaduje právo v průběhu pojistné události sledovat stav příslušného postiženého rybníka, a to až do doby jeho výlovu. Nejraději by řešila pojistnou událost okamžitě, tzn. výlovem rybníka nejlépe po zjištění pojistné události, ale vzhledem k tomu, že rybáři jsou hospodáři s vodou a nelze ohrozit zavedený a funkční vodní cyklus rybníční soustavy rybníků, akceptuje pojišťovna nejbližší termíny výlovů, což se zpravidla děje na jaře a na podzim. K okamžitému výlovu rybníka proto dochází ve zcela výjimečných případech. Obtížná situace nastává v době povodní nebo v době nákazy u velkého rybníka. Tady se zpravidla čeká do doby jarních nebo podzimních výlovních termínů, aby se zjistil aktuální stav vylovených ryb, kdy se zjišťuje jejich počet a hmotnost. Od tohoto údaje se odvíjí výpočty pojistného plnění. Při výpočtech se rovněž kalkuluje i s % ztrát v době komorování (přes zimní měsíce) a v době vegetačního období (letní měsíce). Dále se přihlíží také k tzv. postaršování ryb, které se děje k datu 1. května a k průběžným odchytům, zvaných pruby.

Velký důraz pojišťovna klade při likvidaci na dodržování doložení všech potřebných dokladů, dle výše uvedené specifikace v podmínkách. Pokud některý z dokladů chybí, pojišťovna přistupuje k nekompromisnímu řešení, a tím je krácení pojistného plnění. Toto bývá pro klienta bolestná záležitost, hlavně když se jedná o rozlohově velký rybník.

Při pojistné události z rizika povodní dochází zcela běžně, že ryby jsou proudem vody splavovány do dalších rybníků a nakumulovány do posledního splavného rybníka v celé soustavě rybníků. Při výpočtech pojistného plnění pak dochází k situacím, kdy některé rybníky vycházejí s výpočtem nulového plnění a zase naopak poslední rybníky v soustavě mohou někdy vycházet i s přebytky, které se rovněž odečítají od pojistného plnění. Většinou ale při povodních dochází k tomu, že jsou ryby splaveny až do říčních toků, a ztráty jsou tak dosti vysoké.

Na základě poskytnutých informací od největší rybářské společnosti a se souhlasem vrcholového managementu je zde možné publikovat čísla a výpočet pojistného plnění.

4.24.2 Příklad č. 1 – pojistná událost – zjištěná nákaza

Rybník o rozloze: 440,3 ha

Příčina pojistné události: infekční onemocnění - ichtyobodóza, chilodonelóza

Vznik pojistné události: 30. dubna 2013

Kategorie nasazení kapra: K 2, K 3

Dokladovost: částečně v pořádku, chyběla část dokladů o likvidaci, ostatní doloženo vše dle požadavků pojišťovny

Výpočet plnění: Ztráty v % vycházejí z pojistné smlouvy a jedná se o ztráty komorováním nebo ve vegetačním období.

Podzim 2011

Nasazeno K2 - 34 000 ks - hmotnost 2 100 kg - průměrná hmotnost 0,06 kg/ks

Ztráty 15% - 5 100 ks

28 900 ks

Nasazeno K3 - 372 000 ks - hmotnost 34 420 kg – průměrná hmotnost 0,09 kg/ks

Ztráty 15% - 55 800 ks

316 200 ks

Jaro 2012

K2 28 900 ks

Ztráty 10% - 2 890 ks

26 010 ks

K3 316 200 ks

Ztráty 5% - 15 810 ks

300 390 ks

Podzim 2012

(tady došlo již ke sloučení kategorií, kdy kategorie K 2 dorostla do kategorie K 3)

K3 26 010 ks

300 390 ks

326 400 ks

Ztráty 5% - 16 320 ks

310 080 ks

Jaro 2013

K3 310 080 ks
Ztráty 5% - 15 504 ks
294 576 ks

Odchyt - 72 885 ks (proveden kontrolní odchyt ve vegetačním období)
Výlov - 58 855 ks
162 836 ks

Výpočet pojistného plnění

162 836 ks x 1,37 kg/ks = 223 085 kg x 30,-- Kč/kg = 6 692 550 Kč

Pojišťovna přistoupila k náhradnímu výpočtu – viz níže, z titulu částečného nedodržení smluvních ujednání a nedoložení všech dokladů klientem, tudíž docházelo ke krácení na pojistném plnění.

Pro likvidaci použita váha ryb kategorie K3 - 1,37 kg/ks.

V pojistné smlouvě byl doložen seznam rybníků – celková rozloha 7 980 ha pro kategorie ryb K1 – K3. Doložen byl také seznam dle kategorie nasazení ryb na rybnících pouze pro kategorii ryb K3 o celkové rozloze 5 609,74 ha.

Pojištěná roční produkce celkem činila 3 190 850 kg.

Pro K3 pojištěná produkce byla 2 816 050 kg, tj. pojištěná produkce na 1 ha = 502 kg.

Výlov s odchytou činil 368 538,50 kg/2 horka/440,3 ha = 419 kg.

Konečný výpočet škody:

502 kg – 419 kg = 83 kg x 440,3 ha = 36 545 kg x 30 Kč/kg = **1 096 350 Kč**

Toto je skutečná výše pojistného plnění akceptovaná oběma stranami.

4.24.3 Příklad č. 2 – pojistná událost - povodeň

Rybník o rozloze: 18 ha

Příčina pojistné události: povodeň
Vznik pojistné události: 2. června 2013
Kategorie nasazení kapra: K 2
Dokladovost: v pořádku

Jaro 2013/04

Nasazeno K2 - 3 000 ks - hmotnost 900 kg - průměrná hmotnost 0,3 kg/ks
Ztráty 10% - 300 ks
2 700 ks

Podzim 2013/11

Výlov K3 - 2 000 ks – hmotnost 2 520 kg – průměrná hmotnost 1,26 kg/ks
Kusová ztráta = 2 700 ks – 2 000 ks = 700 ks

Váhový výpočet: $1,26 \text{ kg/ks} - 0,3 \text{ kg/ks} = 0,96 \text{ kg/ks} \times 10 \% = 0,096 \text{ kg/ks}$
K pojistnému plnění vychází váhový průměr: $0,3 \text{ kg/ks} + 0,096 \text{ kg/ks} = 0,4 \text{ kg/ks}$

Výpočet pojistného plnění

$700 \text{ ks} \times 0,4 \text{ kg/ks} = 280 \text{ kg} \times 30,-- \text{ Kč/kg} = 8 400,-- \text{ Kč}$

Toto je skutečná výše pojistného plnění akceptovaná oběma stranami.

Tento výpočet pojistné události byl vcelku jednoduchý, jelikož se jednalo pouze o jedno období vegetace a v průběhu od prvního nasazení až po realizaci výlovu rybníka nebylo prováděno žádné dosazování ryb.

4.24.4 Příklad č. 3 – pojistná událost – povodeň – přebytek

Rybník o rozloze: 22 ha
Příčina pojistné události: povodeň
Vznik pojistné události: 2. června 2013
Kategorie nasazení kapra: K 1
Dokladovost: v pořádku

Jaro 2013/04

Nasazeno K1 - 3 400 ks - hmotnost 240 kg - průměrná hmotnost 0,07 kg/ks

Ztráty 27 % - 918 ks

2 482 ks

Podzim 2013/11

Výlov K2 - 2 750 ks – hmotnost 1 100 kg – průměrná hmotnost 0,4 kg/ks

Kusová ztráta nenastala.

Nastal **přebytek: 2 750 ks – 2 482 ks = 268 ks**

Váhový výpočet: $0,4 \text{ kg/ks} - 0,07 \text{ kg/ks} = 0,33 \text{ kg/ks} \times 10 \% = 0,033 \text{ kg/ks}$

K pojistnému plnění vychází váhový průměr: $0,07 \text{ kg/ks} + 0,033 \text{ kg/ks} = 0,103 \text{ kg/ks}$

Nastal přebytek: 268 ks x 0,103 kg/ks = 28 kg x 35,-- Kč = - 980,-- Kč

U této pojistné události došlo k jevu, který je již výše popsán, že byly vlivem povodní v rybníční soustavě ryby splaveny do jiného rybníka, což bylo zjištěno při výlovu. V rámci komplexní likvidace pojistné události z povodní se sčítá celkové pojistné plnění na všech rybnících a případné vzniklé přebytky se odečítají od pojistného plnění.

K nejsložitějším výpočtům pojistné události na rybách dochází tehdy, když se v době povodní na rybníce vyskytne ještě navíc riziko nákazy. Pokud tato situace nastane, zkušebními odlovy rybáři zjišťují stavy ryb v rybníce a rozhodují se, zda počkají s výlovem na plánovaný termín nebo raději přistoupí k mimořádnému výlovu rybníka.

Výpočet pojistné události tohoto typu nebyl u klienta k dispozici a pojišťovna neposkytla možnost nahlédnout do jejích materiálů a přiblížit tak realizaci výpočtu, aby bylo možné předvést kompletní sestavu výpočtů všech možných typů pojistných událostí na rybách.

5. Zhodnocení výsledků a poznatky z praxe

Na základě prostudovaných materiálů byla v teoretické části zpracována komplexní právní úprava pojistné ochrany plodin a hospodářských zvířat, s konkrétním zaměřením na kaprovité ryby. Byly zhodnoceny podmínky pojišťoven, vyhodnoceny pojistné produkty a zmapovány výluky z pojistné ochrany na rybách. Dále byly dotazníkovým šetřením zjištěny názory, skutečnosti a zkušenosti respondentů na pojištění ryb. Dotazníková metoda byla rozšířena o diskusi probíhající zejména formou telefonických rozhovorů a osobními setkáními, kde byly ještě dopřesněny některé odpovědi a názory respondentů. Na základě výsledků komparace bylo zjištěno, že je na českém trhu značný prostor pro realizaci pojistné ochrany ryb. Zejména je nutné dobře a důkladně vysvětlit rybářům jednotlivá rizika a s tím spojené možnosti pro zkvalitnění pojistné ochrany svých podnikatelských záměrů. Není možné se soustředit jen na výši pojistného, ale je nutné komplexně vyhodnotit rizika a posoudit je dále s možnostmi, jak ještě lépe využít nabídky nejenom pojistné ochrany, ale i financí z dotačních fondů pro rozvoj chovu sladkovodních ryb. Jak napravit tuto situaci byli někteří zemědělci seznámeni prostřednictvím diskuse. Vedle pojistné ochrany řada dotazovaných rybářů trochu zapomínala i na možnosti vzniku škod, které by se svojí činností nikdy nespojovala. Přirozeně z jednání vyplynulo, že by každý podnikatel měl nejraději svůj majetek a celou podnikatelskou činnost pojištěnou v maximální míře a s minimálními náklady. Další poznatek, který vyplynul z jednání, byl ten, že si většinou pojištění, řeší sami. Problematika pojištění ryb je natolik specifická, že by zasluhovala jejich větší pozornost řešit toto spoluprací s makléřem.

Na druhé straně stojí proti zemědělcům a rybářům pojišťovny, které si stále více v posledních letech mapují škodní průběhy a vzhledem k nárůstům škod dochází pak ke zvyšování sazeb jednotlivých rizik a tím pádem ke zdražování pojistného. Klienti s vysokým škodním průběhem, pokud chtějí být pojištěni, jsou nuceni hradit vyšší pojistné anebo se stávají nepojistitelní. Pojišťovna je rovněž podnikatelský subjekt a chce maximalizovat zisk, tudíž se klient s vysokým škodním průběhem pro ni stává nezajímavý. Vysoký škodní průběh přináší svá negativa v podobě rušení pojistných produktů a tím pádem se vytrácí konkurenceschopnost na trhu. Dochází k tomu, že na českém trhu nyní nabízí pojištění kaprovitých ryb pouze Česká pojišťovna.

Aby se předcházelo případným nesrovnalostem ve výkladu pojistných pojmů, bylo na základě praktických zkušeností zjištěno, že když jsou dobře specifikovány podmínky pojištění do pojistné smlouvy a klient je dodrží, pak není pro pojišťovnu problém patřičně ke spokojenosti pojištěného zlikvidovat pojistnou událost. Na různých typech pojistných událostí na rybách byly názorně provedeny výpočty pojistného plnění, a to jak za dodržení smluvně ujednaných podmínek, ale tak i za porušení těchto podmínek.

6. Návrhy řešení pojistné ochrany a doporučení

Vzhledem ke zjištěným skutečnostem v pojištění ryb shledávám obrovské rezervy v této oblasti. Je tady prostor k vytvoření a zajištění pojistných programů pro ryby, prostor k zamyšlení vrcholových manažerů pojišťoven pro vybudování rozsáhlejší strategie pojistné ochrany ryb, k vytvoření příznivějších podmínek pro rybářské společnosti a jejich pojistné ochrany. Vrcholové managementy pojišťoven, které nemají dosud ve svém portfoliu zemědělské pojištění, by měly tuto možnost zvážit a zároveň tak vytvořit konkurenční prostředí pro rozvoj této oblasti. Je potřeba důkladného a detailního vysvětlení podnikatelským subjektům podnikajícím v rybářství, na jaká rizika je možné si nechat ryby pojistit, seznámit je blíže, jak probíhá likvidace pojistné události a jaké jsou další možné způsoby ochrany a rozvoje chovů sladkovodních ryb za pomoci finančních prostředků čerpaných z dotací.

Dále bylo zjištěno, že řada společností si tuto problematiku většinou řeší sama a služby pojišťovacího makléře využívají většinou střední a velké společnosti. Vzhledem ke specifčnosti problematiky ryb navrhuji řešit tuto oblast prostřednictvím makléře. Je to problematika časově náročná, jak na znalosti makléře v rybářském oboru, tak i na zpracování podkladů a zejména pak na likvidaci pojistných událostí, nevyjímaje aktivní součinnost při spolupráci s likvidátory pojišťovny. Ale i tady je pro zájemce o toto pojištění obrovská výhoda v tom, že pojišťovací makléř vyřídí podstatnou část potřebných dokladů s pojišťovnou, a to s minimální zátěží klienta, a následně klientovi předkládá konkrétní podobu pojistného programu nebo výsledky likvidace pojistné události. Dle zjištěných skutečností má také makléř větší přehled o rizicích, o pojistných

nebezpečích a o možnostech rozporování pojistného plnění v případě, že se mu vypočtená výše zdá neadekvátní povaze pojistné události.

6.1 Doporučení

Zemědělcům a rybářským společnostem doporučuji nebát se a oslovit některou z makléřských společností, která má zkušenosti se zemědělským pojištěním a hlavně s pojištěním problematiky ryb. Rozhodně využít znalosti makléřů a oslovit zahraniční trh a nenechat ladem již předloženou nabídku a komunikovat s pojišťovnou o lepších podmínkách na spoluúčasti. Pojistný trh se neustále vyvíjí a byla by škoda nevyužít všechny možnosti, s cílem vylepšení pojistné ochrany za přiměřenou a přijatelnou výši pojistného, adekvátní rozsahu pojistných rizik.

Dále doporučuji využít možnosti čerpání finančních prostředků z fondu PGRLF, ze kterého je možné získat zpět až polovinu nákladů na již uhrazené pojistné. Rozhodně je důležité efektivně skloubit tyto prostředky s realizací některých akcí nabízených i z jiných dotačních fondů, související s rozvojem chovu sladkovodních ryb.

V neposlední řadě doporučuji zvážit ostatní možná rizika, o kterých se mnohdy klient domnívá, že u něho nemohou nastat a která nemá dosud ošetřena.

7. Závěr

Na základě zjištěných poznatků z nastudovaných materiálů, provedeného šetření pojistné ochrany zemědělských společností, zejména společností zabývajících se chovem ryb a následného ověření v praxi lze konstatovat, že bylo provedeno komplexní zpracování problematiky možné pojistné ochrany na českém trhu pro zemědělce, zabývajících se živočišnou a rostlinnou výrobou. Byla zpracována právní úprava problematiky pojištění plodin a hospodářských zvířat, definovány základní pojmy pojištění zemědělských rizik a zjištěny možnosti pojištění rizik na plodinách. Pouze vybrané plodiny lze pojistit. Předmětem studovaného zájmu zemědělského pojištění byla další oblast pojištění, a tou byla hospodářská zvířata, kde byla zjištěna obdobná

situace pojistné ochrany, jako u plodin. Rovněž jako u plodin nelze všechna zvířata přijmout do pojištění. V souvislosti s tímto bylo provedeno zhodnocení pojišťoven, které se zabývají pojištěním zemědělců na českém trhu.

Největší část diplomové práce byla věnována dílčí sekci zemědělského pojištění, a tou je pojištění sladkovodních – kaprovitých ryb. Zde byla detailně rozpracována problematika právní legislativy rybářského podnikatelského prostředí, způsoby a možnosti chovu ryb, vlivů kvality a teploty vod na chov ryb, vlivů přítomnosti plynů ve vodě a vodních rostlin na chov ryb, právní ochrana vod a bezpečnostní dohled, ochrana životního prostředí. Zejména byly detailně rozklíčovány nemoci kaprovitých ryb. V souvislosti s detailním seznámením se s nemocemi ryb, výskytem pojistných událostí a zjištěnými požadavky rybářských společností, bylo možné následně zjistit pojistitelná a nepojistitelná rizika, která nabízejí pojišťovny na českém trhu. Bylo zjištěno, že pouze jediná pojišťovna na českém trhu je schopna zajistit pojistnou ochranu ryb. V souvislosti se zkvalitněním pojištění byla rybářským společenstvem doporučena spolupráce s makléřem, specialistou na pojištění sladkovodních ryb. Využitím jeho služeb získají rybáři časový prostor a mohou se více věnovat své podnikatelské činnosti a rozvoji chovu sladkovodních ryb v České republice za pomoci vyžití čerpání finančních prostředků z různých dotačních fondů zaměřených na rozvoj rybářské problematiky. Pojistnou ochranu rybářským společenstvem doporučuji zejména z titulu toho, že v případě katastrofických rizik typu povodeň, mají z tohoto pojištění kompenzovánu ztrátu uplavaných a zničených ryb. Pokud budou mít sjednáno pojištění ryb, mohou čerpat prostředky z Podpůrného a garančního fondu, určeného na podporu pojištění, který zvýhodní rybářům výši uhrazeného pojistného za pojištění ryb o polovinu.

8. Seznam použitých zdrojů

ADÁMEK, Z. a kolektiv. *Rybářství ve volných vodách*, 1995, 1. vyd., Praha: Vydavatelství Informatorium spol. s. r. o., 205 s., ISBN 80-7187-008-0

ČÍTEK, J. a kolektiv. *Rybníkářství*, 1998, 148 vyd., Praha: Vydavatelství Informatorium spol. s. r. o., 307 s., ISBN 80-86073-26-2

DUBSKÝ, K. a kolektiv. *Obecné rybářství*, 2003, 1. vyd., Praha: Vydavatelství Informatorium spol. s. r. o., 308 s., ISBN 80-7333-019-9

HARTMAN, P. a kolektiv. *Hydrobiologie*, 1988, 2. vyd., Praha: Vydavatelství Informatorium spol. s. r. o., 336 s., ISBN 80-86073-27-0

HULMÁK, M. a kolektiv. *Občanský zákoník IV. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055 – 3014). Komentář.*, 2014, 1. Vyd., Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2 072 s., ISBN 978-80-7400-287-8

MARTINOVIČOVÁ, D. *Pojištění podnikatelských subjektů*, 2007, 1. vyd., Brno: Vydavatelství KEY – Publishing s. r. o., 236 s., ISBN 978-80-87071-08-3

MERTEN, M. *Zpracování ryb*, 2012, 1. Vyd., Praha: Vydavatelství Informatorium spol. s. r. o., 300 s., ISBN 978-80-7333-094-1

POKORNÝ, Josef a kolektiv. *Pstruhařství*, 1998, 2. vyd., Praha: Vydavatelství Informatorium spol. s. r. o., 243 s., ISBN 80-86073-24-6

SVOBODOVÁ, Z. a kolektiv. *Toxikologie vodních živočichů*, 1987, 1. vyd., Praha: Vydavatelství Ministerstvo zemědělství a výživy ČSR, 232 s., ISBN 07-084-87-04

ČESKO. *Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 1. ledna 2014 Občanský zákoník* [online]. © 2016 [citováno 2016-01-12]. Dostupné z WWW:

<<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcansky-zakonik/>>

ČESKO. *Zákon č. 166/1999 Sb. ze dne 30. července 1999 o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon)* [online]. © 2016 [citováno 2016-01-12]. Dostupné z WWW:

<<http://www.epravo.cz/top/zakony/sbirka-zakonu/zakon-ze-dne-23-cervence-2009-kterym-se-meni-zakon-c-1661999-sb-oveterinarni-pei-a-o-zmene-nekterych-souvisejicich-zakonu-veterinarni-zakon-ve-zneni-pozdejsich-predpisu>>

ČESKO. *Zákon č. 277/2009 Sb. ze dne 22. července 2009 o pojišťovnictví* [online]. © 2016 [citováno 2016-01-25]. Dostupné z WWW:

<<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-277/>>

ČESKO. *Zákon č. 298/2009 Sb. ze dne 04. září 2009 o změně veterinárního zákona* [online]. © 2016 [citováno 2016-02-18]. Dostupné z WWW:

<<https://www.beck-online.cz/>>

ČESKO. *Zákon č. 334/1992 Sb. ze dne 01. července 1992 o ochraně zemědělského půdního fondu* [online]. © 2016 [citováno 2016-01-25]. Dostupné z WWW:

<<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-334>>

AGRA. *Všeobecné pojistné podmínky pro zemědělské pojištění plodin a hospodářských zvířat 01.01.2015, verze 1* [online]. © 2016 [citováno 2016-03-03]. Dostupné z WWW:

<<http://www.agrapojistovna.cz/>>

ALLIANZ. *Všeobecné pojistné podmínky pro zemědělské pojištění – pojištění plodin – PL 2014, T. č. 243.02/01.01., 2014, Praha*

ALLIANZ. *Všeobecné pojistné podmínky pro zemědělské pojištění – pojištění hospodářských zvířat – HZ 2014, T. č. 244.02/01.01., 2014, Praha*

ČESKÁ POJIŠŤOVNA. *Všeobecné pojistné podmínky zemědělského pojištění VPPZP-P-01, 2014, t. č. 7148, Praha*

ČESKÁ POJIŠŤOVNA. *Doplňkové pojistné podmínky pro pojištění plodin DPPPL-P-01*, 2014, t. č. 7149, Praha

ČESKÁ POJIŠŤOVNA. *Doplňkové pojistné podmínky pro základní pojištění plodin DPPPM-P-01*, 2014, t. č. 7150, Praha

ČESKÁ POJIŠŤOVNA. *Doplňkové pojistné podmínky pro pojištění rostlin speciál DPPRS-P-01*, 2014, t. č. 7151, Praha

ČESKÁ POJIŠŤOVNA. *Doplňkové pojistné podmínky pro pojištění hospodářských zvířat DPPZV-P-01*, 2014, t. č. 7153, Praha

ČESKÁ POJIŠŤOVNA. *Doplňkové pojistné podmínky pro pojištění koní DPPKO-P-01*, 2014, t. č. 7154, Praha

ČESKÁ POJIŠŤOVNA. *Doplňkové pojistné podmínky pro pojištění lesních porostů DPPLP-P-01*, 2014, t. č. 7152, Praha

ČSOB. *Pojištění zemědělských rizik*, [online]. © 2016 [citováno 2016-03-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.csobpoj.cz/pojisteni/podnikatele-firmy/zemedelske-pojisteni>>

GENERALI. *Zvláštní pojistné podmínky pro pojištění zemědělských farem 99.70.40.17-01-2014, verze 01* [online]. © 2016 [citováno 2016-03-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.generaliz.cz/clanky/pojisteni-farem>>

GENERALI. *Zvláštní pojistné podmínky pro zemědělské pojištění hospodářských zvířat 99.70.40.15-01-2014, verze 04* [online]. © 2016 [citováno 2016-03-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.generaliz.cz/clanky/pojisteni-hospodarskych-zvirat>>

GENERALI. *Zvláštní pojistné podmínky pro zemědělské pojištění plodin 99.70.40.16-01-2014, verze 04* [online]. © 2016 [citováno 2016-03-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.generaliz.cz/clanky/pojisteni-plodin>>

HASIČSKÁ VZÁJEMNÁ POJIŠŤOVNA. *Smluvní ujednání pro pojištění zemědělských plodin Z-M-PL-016* [online]. © 2016 [citováno 2016-03-03]. Dostupné z WWW:

<<http://www.hvp.cz/podnikatele/zemedelske-pojisteni/>>

HASIČSKÁ VZÁJEMNÁ POJIŠŤOVNA. *Smluvní ujednání pro pojištění lesů* [online]. © 2016 [citováno 2016-03-03]. Dostupné z WWW:

<<http://www.hvp.cz/podnikatele/zemedelske-pojisteni/>>

HASIČSKÁ VZÁJEMNÁ POJIŠŤOVNA. *Doplňkové pojistné podmínky pro pojištění hospodářských zvířat Z-M-ZV-016* [online]. © 2016 [citováno 2016-03-03]. Dostupné z WWW:

<<http://www.hvp.cz/podnikatele/zemedelske-pojisteni/>>

LLOYD'S. *Special agricultural section* [online]. © 2016 [citováno 2016-03-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.lloyds.com/lloyds/offices/europe/uk>>

GAIC. *Special instance aquaculture* [online]. © 2016 [citováno 2016-03-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.gaic.london/>>

9. Seznam obrázků a grafů

Obrázek 1 – Tabulka výsledků dotazníkových šetření – 1. část	45
Obrázek 2 – Tabulka výsledků dotazníkových šetření – 2. část	46
Graf č. 1 - Rozdělení podle typu firem	47
Graf č. 2 – Otázka č. 1.....	48
Graf č. 3 – Otázka č. 2.....	49
Graf č. 4 – Otázka č. 3.....	50
Graf č. 5 – Otázka č. 4.....	51
Graf č. 6 – Otázka č. 5.....	52
Graf č. 7 – Otázka č. 6.....	53
Graf č. 8 – Otázka č. 7.....	54
Graf č. 9 – Otázka č. 8.....	55
Graf č. 10 – Otázka č. 9.....	56
Graf č. 11 – Otázka č. 10.....	57

10. Seznam zkratk

Apod. – a podobně

FO – fyzická osoba

OSVČ – osoba samostatně výdělečně činná

Vč. – včetně

Tzn. – to znamená

A.s. – akciová společnost

Např. - například

S.r.o. – společnost s ručením omezeným

Tj. – to je

Tzv. - takzvaně

11. Přílohy

Obrázek 1 – Dotazník

Obrázek 2 – Průvodní list úhynu ryb – sumář podkladů – PU RYBY

Obrázek 1 - Dotazník

<u>DOTAZNÍK - pojištění ryb v rybnících a rybochovných stanicích</u>				
Jsem:	a.s.	s.r.o.	FO - OSVČ	ostatní
U každé otázky prosím zakroužkujte jednu z odpovědí.				
1.	Máte sjednanou pojistnou ochranu Vaší společnosti?			
	A) ANO		B) NE	
2.	Víte jaká rizika je možné pojistit na kaprovitých rybách?			
	A) ANO		B) NE	
3.	Zajímali jste se někdy v minulosti o pojištění ryb?			
	A) ANO		B) NE	
4.	Udělal Vám někdo nabídku na pojistnou ochranu ryb?			
	A) ANO		B) NE	
5.	Zaujala Vás předložená nabídka na pojištění ryb?			
	A) ANO		B) NE	
6.	Na základě předložené nabídky jste uzavřel pojistnou smlouvu na pojištění ryb?			
	A) ANO		B) NE	
7.	Předložená nabídka se Vám zdála cenově vysoká?			
	A) ANO		B) NE	
8.	Předložená nabídka se Vám zdála cenově přiměřená?			
	A) ANO		B) NE	
9.	Uvažujete v blízké budoucnosti o pojistné ochraně rizik pro zabezpečení ryb?			
	A) ANO		B) NE	
10.	Víte, že můžete z fondu PGRLF obdržet dotace na pojištění ryb?			
	A) ANO		B) NE	
	Datum:		Podpis:	
Děkuji za Vaši ochotu při poskytnutí informací.				

Zdroj: Autorka - vlastní zpracování

Obrázek 2 - Průvodní list úhynu ryb – sumář podkladů - PU RYBY

<u>ÚHYN RYB - sumář podkladů pro výpočet pojistného plnění</u>					
Společnost:			Dne:		
Naše rybářství oznamuje, že k úhynu ryb došlo (bylo zpozorováno) dne:					
na rybníku:			Výměra rybníku /ha/:		
Katastrální území:					
Nasazeno:					
Dne:	Druh:	Počet ks:	Hmotnost v kg:		
Dne:	Druh:	Počet ks:	Hmotnost v kg:		
Dne:	Druh:	Počet ks:	Hmotnost v kg:		
Dne:	Druh:	Počet ks:	Hmotnost v kg:		
Přisazeno:					
Dne:	Druh:	Počet ks:	Hmotnost v kg:		
Dne:	Druh:	Počet ks:	Hmotnost v kg:		
Dne:	Druh:	Počet ks:	Hmotnost v kg:		
Dne:	Druh:	Počet ks:	Hmotnost v kg:		
Odchytáno:					
Dne:	Druh:	Počet ks:	Hmotnost v kg:		
Dne:	Druh:	Počet ks:	Hmotnost v kg:		
Dne:	Druh:	Počet ks:	Hmotnost v kg:		
Dne:	Druh:	Počet ks:	Hmotnost v kg:		
Výlov:					
Dne:	Druh:	Počet ks:	Hmotnost v kg:		
Dne:	Druh:	Počet ks:	Hmotnost v kg:		
Dne:	Druh:	Počet ks:	Hmotnost v kg:		
Dne:	Druh:	Počet ks:	Hmotnost v kg:		
.....					
razítko a podpis					

Zdroj: Autorka – vlastní zpracování